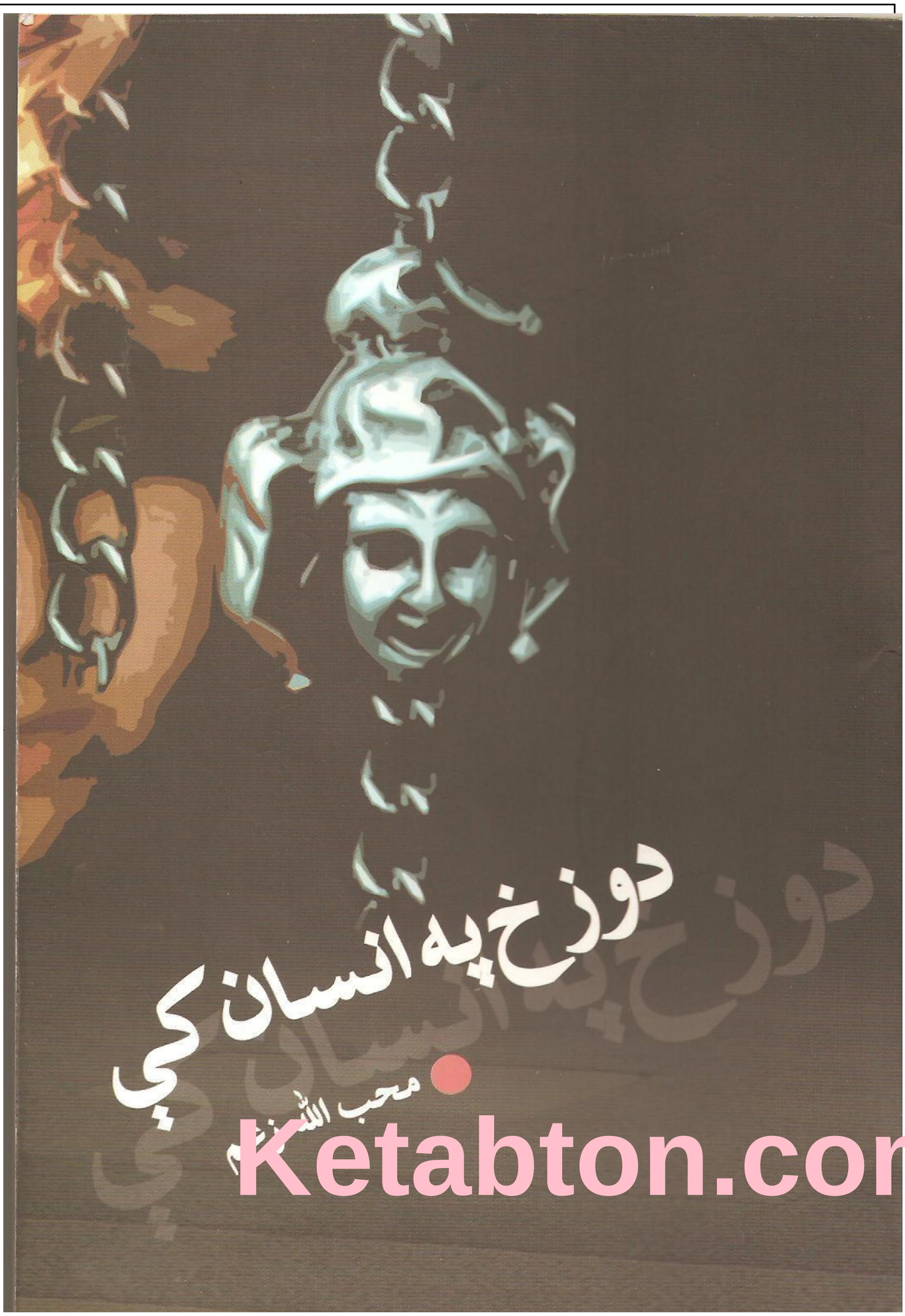

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

د لنډو کیسو ټولګه

لیکوال: محب الله زغم

خپرندوی: د افغانستان قلم ټولنه ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانمرگی

ـ ډاکتر صایب ! هله تلوار وکه،

ـ اوهو حاجي ملا صایب! خیریت خو به وي؟

ـ خبره له خیریت نه تېره ده. کوچنیان مې درته راوستلي. هله ژر کوه چې مري.

ډاکتر حاجي ملا سره په بېړه روان شو. ناروغه په یوې بړستن کې ننغاړل شوې د کتنځي پر غولي پرته وه. ناروغه یې د حاجي ملا او د هغه د مور په مرسته پر مېز پورته کړه. د هغې رنګ تک سپین اوښتی و. سترګې یې پټې وې. خبرې یې نه شوای کولی. د شونډو سره یې ورک وو. ورو ورو یې سا کښله. ګوندي د سا ایستلو توان یې هم نه درلود.

ډاکتر د هغې نبض او فشار وکوت خپل ستاتسکوپ یې د هغې پر سینه دې خوا هاخوا وګرځاوه. لابراتوار والا یې مرستې ته وروباله او ورته ویې ویل: مریضه ډېره کمخونه ده. نه نبض لري، نه فشار. ته یې وینه واخله. هیموګلوبین یې وګوره. زه به ورته یو پلازما سیروم ولګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لابراتوار والا په ډېرې سختۍ سره د ناروغې په يوه لاس کې يو رګ پيدا کړ. پلاستيکي ستن يې وروڵګوله. په بمبه کې يې نيمه سي سي وينه ترېنه واخيسته. ډاکټر ورته سيروم ولګاوه. څو پيچکارۍ يې هم ورګډې کړې.

ډاکتر وپوښتل:

ـ حاجي ملا صايب په دې باندې څه شوي دي؟ دا خو له وينو بيخي خلاصه ده.

ـ داسې ده چې وړمه ورځ نه، لات وړمه ورځ يې کوچنی پيدا سو. بيا يې وينه نه ګيرېدله. وينه دغسې ترېنه تلله. برايې بيا د نمونې يوه ټوټه شېوه سوه. اوس يې وينه ګير سوې خو دا يې هم له پښو غورځولې ده.

ـ نو ولې دې وختي نه راوستله؟

ـ ما وې خدای به ښه کړي.

ـ داسې کارونه کوئ. مريض چې ښه له کاره وباسئ بيا يې ډاکتر ته بيايئ.

په دې وخت کې لابراتوار والا کاغذ په لاس راغی او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هیموګلوبین یې درې ګرامه دي.

ـ هو ما هم همداسې اټکل کړی و چې همدومره به وي.

حاجي ملا وپوښتل: ایموګولبین څه شی دی؟

ـ د وینې ډېره مهمه برخه ده. سړی په همدې بانـدې ژونـدی وي. درې ګرامه خو ډېر کم دي.

ـ نو څومره باید وي؟

ـ تر دوولسو پورته.

ـاوس یې نو چاره څه ده؟

ـ بله چاره نه لري. چاره یې بس دا ده چې وینه ورته ورکړئ.

ـ څوک؟ زه؟

ـ ته یا بل څوک. د هر چا وینه چې ورسره سازه شي.

ـ زه خو وینه نسم ورکولی. ورېم کال ټپـي سـوی وم. ډېـره وینـه رانه تللې وه. اوس هم مریض یم.

ـ ته د ورېم کال خبره اوس کوې؟ اول خـو سـتا وینـه بـه دومـره وخت کې بېرته پوره شوې وي او بیا موږ چې له هر چا وینـه اخلـو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول يې ښه معاينه کوو چې کومه ناروغي ونه لري يا ترې وينه اخيستل ورته تاوان ونه کړي.

د حاجي ملا مور هم په دې خبرو ځان ورګډ کړ: نه، نه ډاکتر صايب! پام کوه چې زما د زوی وينه وانخلې.

ـ ولې مورې دا نو کوم تاوان لري؟

ـ څنګه تاوان نه لري؟ دا د پوجيو وخت وګوره او وينه اخيستل وګوره.

ـ ګوره ادې ورته هيڅ تاوان نه لري. وينه يې بېرته په دريو مياشتو کې پوره کېږي. که داسې ونه کړو مريضه مو مري.

ـ مړه دې سي د ښځو نو څه کمی ده. بله به ورته وغواړم.

په دې وخت کې عبدالهادی هم راورسېد، د ناروغې ورور. ښه دنګ، ښکلی، ښايستوکی ځوان و. سپين مخ، نری ږيره، نري برېتونه، په رنجو تورې سترګې. د سپين پاچ لنګوټې ورسره ډېر خوند کاوه. کلاشينکوف يې پر اوږه و. د مرميو څو ججوري يې په پرتله کې پراته وو. هغه له نورو طالبانو سره د کجکي په کمربند کې پروت و. اوس هم له خط نه راغلی و. له ډاکتر نه يې وپوښتل: خور مې څنګه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ وضع يې ډېره خرابه ده. همدا اوس مې حاجي ملا ته همدا خبره کوله چې باید یو یا دوه کسان خامخا خپله وینه ورته ورکي خو حاجي ملا درګرده لګیا دی چې زه خو وینه نه ورکوم. څه ښه شو چې ته راغلې.

ـ نو زه به څه وکم؟

ـ وینه به ورکې. نور نو څه؟

ـ زه؟ نه ډاکتر صایب! هر څومره پیسې چې لګېږي، ورکوم یې خو وینه نه ورکوم.

ـ دا د پیسو کار نه دی. وینه خو کومه دوا نه ده چې په پیسو یې واخلو.

ـ وینه به د بل چا نه واخلو، پیسې به ورته ورکړو.

ـ په دې کلي کې به څوک پیدا شي چې خپله وینه ورکړي؟ ستا چې خپله خور ده، په کیسه کې یې نه یې نو بل یې څه پروا کوي؟

ـ زه یې نه سم ورکولی.

ـ ولې؟ ګوره خور به دې مړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ مرگ او ژوند د خدای له طرفه وي.

ـ ښېشکه. خو موږ هم باید خپل بنده‌گي کوښښ وکو.

ـ د چا چې وخت پوره وي. زما او ستا په کوښښ هم څه نه کېږي.

ـ ته څه خبر یې چې د دې وخت به پوره وي که نه؟

ـ که وخت یې نه وي پوره، بې له وینو هم ژوندۍ پاتې کېږي.

ـ ته ولې دومره ډارېږې؟ هلته طالبانو سره خط کې پروت یې. شپه ورځ دربانديې د مرمیو باران وي. که هلته ولګېږې نو پوهېږې چې څومره وینه به درنه لاړه شي؟

ـ هلته مې چې هر څومره وینه وبهېږي، هغونه اجر لري.

ـ نو یو څوک د مرګ نه ژغورل اجر نه لري؟

ـ ما درته وویل چې مرگ او ژوند د خدای په لاس کې دي. زه او ته نه څوک وژلی سو او نه یې بچ کولی سو.

ـ ترجمه دې ویلې ده؟

ـ خود مې ویلې. تا غوندې خو مې د کفر مکتوبونه نه دي ویلي. پوره اوه کاله مې مدرسه کې سبقان ویلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ ښه نو د دې ایت ترجمه راته ووایه چې فرمایي:

و من احیاها فکانما احیا الناس جمیعا

_معنا یې دا ده: او چا چې ژوندی کړ یو نفس، لکه ژوندی کړی یې چې ټول عالم وي.

_ ښه نو دا کار اجر لري، که نه؟

_ ته دې خپله ډاکتري کوه. ستا سر په دې خبرو نه خلاصیږي. دغه ایت په قران کې فقط یو ځل راغلی خو د جهاد په باب تر سلو زیات ایتونه سته.

ډاکتر غوښتل چې ځواب یې ورکړي چې د حاجي ملا مور ناري کړې: هله ژر کوځ. دلته راسئ.

درې واړه په منډه کوټې ننوتل. د ناروغې سا ختلې وه. سیروم یې بند شوی و.

ډاکتر په بېړه د هغې پر سینه خپل ستاتسکوپ وګرځاوه بیا یې د دواړو لاسونو ورغوي د هغې پر سینې سر په سر کېښودل او په زوره یې کښته خوا ته زور وکړ. دا کار یې شپږ وارې تکرار کړ. بیا یې د هغې سر شا ته قاط کړ یوه سپینه ټوټه یې پر خولې ورکېښوه. په یوه لاس یې پوزه وربنده کړه. خپله خوله یې پر ټوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټينګه ولګوله او خپله سا يې د هغې خولې ته ورپو کړه. دا کار يې د سترګو په رپ کې وکړ. بيا يې شپږ واري پر سينې زورونه وروکړل او بيا يې خولې ته سا ورپو کړه.

پوره لس دقيقې همداسې لګيا و. خو آخر يې په نهيلۍ خپل کار بند کړ. له سر او مخ يې خولې بهېدلې. معلومېده چې ډېر ستړی شوی و. په سترګو کې يې وير ښکارېده.

حاجي ملا ته يې وويل: خبره خلاصه ده.

څو شېبې ټولو لکه يخ چې وهلي وي. په خپلو ځايونو ولاړ وو. د هر يوه په ذهن کې ځينې خبرې وې. ډاکتر خواشينی و. د حاجي ملا او عبدالهادي بېرحمۍ ته فکر وړی و. ځان يې هم ګرم باله چې څنګه يې هغوې ته قناعت نشو ورکولی. ولې دا ښځه مړه شوه؟ په لړو وينو يې ژغورل اسان وو. ځان سره يې ويل کاشکې د طب پر ځای مې د منطق کتابونه لوستي وای. زما منطق څومره کمزوری دی. د ملايانو منطق بيا څومره قوي دی. ځوانان د دوی په وينا له خپلو سرونو او خپلو وينو تېرېږي خو زه چې غواړم د چا ژوند وژغورم، زما په وينا څوک يو څاځکی وينه هم نه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي ملا هم خپه و. چورت يې واهه چې تېر کال د ترياکو خوند نه و. ده ته په زکات کې ايله دوه منه ترياک رسېدلي وو. سږ هم ترياکو مرض کړی نو د بل واده پيسې به له کومه کړي.

د عبدالهادي چورت دومره خراب نه و. د هغه په خيال کې د جنت باغونه شنه کېدل. حورې، غلمان، د مېوو باغونه، د شېدو رودونه، د شرابو حوضونه. هغه سبا ښار ته تله واسکټ يې همدا اوس اغوستی و. سبا د باغ پل سره د ملي اردو کاروان تېرېده او ده وربانديې ځانمرگی برید کاوه.

کابل _ ده افغانان. آريا کلينيک

۱۷ - ۰۳ - ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــمـدن (ت. م. د. ن)

نور احمد غرغښت د ښونځي په اداره کې ناست و. مخې ته يې د مېز پر سر شل ـ پنځه ويشت ورقې پرتې وې. دا د زده کوونکو د کورنۍ دندې کاغذونه وو چې ده د کټلو لپاره راوړې وې. مخکې تر هغې چې ړومبۍ پاڼه وګوري. ډېر خوشحال و. د دې پاڼو د کټلو لپاره يو ډول تلوسې او هيجان اخيستی و. لاسونه يې رېږدېدل. زړه يې درزېده. په لړزاندو لاسونو يې د خپلې کورتۍ له جېب نه د عينکو ډبلی راويست. خلاص يې کړ او ذره بينې عينکې يې په سترګو کېښودې.

په تېرو څلوېښتو کلونو کې چې دی ښوونکی و. ډېر ځلې په هم داسې حال ليدل شوی و. استاد غرغښت د کلماتو د تجز يې او په تورو وېشلو او د هر توري لپاره د مانا را ايستلو ته ډېره لېوالتيا درلوده. مثلاً د انګرېزي ټيچر کلمه يې داسې په تورو وېشله:

Teacher

T = talent

E = educated

(c) ketabton.com: The Digital Library

A = able

C = careful

H = honest

E = expert

R = responsible

همدارنګه د پښتون کلمې ته یې دغه مانا جوړه کړې وه:

پ = پـتمن؛ ښ = ښـاغلی؛ ت = توریـالی؛ و = وفـادار؛ ن = ننګیالی

ده په هـمدې توګه ډېـرو کلمـاتو لپاره په زړه پورې مـاناوې جـوړې کـړې وې او دا ځـل یې خپلـو شاګـردانـو ته دنده سپارلې وه چــې د «تـمدن» کلمه تجـزیه او د هـر تـوري لپاره یې یوه مناسـبه مـانا پیدا او په کاغذ کې یې ولیکي. د تمدن کلمه د اسـتاد لپـاره ډېـر اهمیت درلود. هغه له تمدن سره ډېـره مینه درلوده او هر وخت به یې د خپل هیواد د لـرغوني تـمدن په بـاره کــې خبــرې کولــې. خـپلــو شاګردانو ته یې هم یوازیــنی نصیحت دا و چــې د خپلـو پلرونو په شان دې زیار وباسي تر څو د خپل هیواد له لاسـه تلـلي ویاړونه بېرته ژوندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد ړومبۍ ورقه راواخیسته. په حیرانتیا سره یې وکتل چې شاگرد یې د تمدن کلمه داسې په تورو وېشلې وه:

ت = توپک   م = مرمۍ   د = دښمن   ن = نسکور

په پای کې یې لیکلي و: یانې د توپک مرمۍ دښمن نسکوروي.

دویمه ورقه یې راواخیسته. په کې داسې لیکل شوي وو:

ت = توپ   م = مرمۍ   د = دیوال   ن = نړول

یانې د توپ مرمۍ دیوالونه نړوي.

دریم زده کوونکي بیا داسې لیکلي وو:

ت = تانک م = ماین د = درب   ن = نسکور

یانې: تانک پر ماین وخوت. درب یې وکړ او نسکور شو.

یوه بل زده کوونکي چې پلار یې پخوا مجاهد و. دغه کرښې کښلې وې:

ت = تَیَاره [د طیاره نا سمه املا]

م = مجاهد

د = دافع هوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن = نسکور

یانې: تیاره =طیاره مجاهدینو د دافع هوا په ډزو نسکوره کړه.

د هرې ورقې په کتلو د استاد پر تندي یوه بله ګونځه هم زیاتېدله. د خوشالۍ احساس یې په نهیلۍ بدل شوی و. اوس یې هم زړه په تېزۍ درزېده خو نه د تلوسې او هیجان له امله بلکې د هغه درد له امله چې د خپل زړه په تل کې احساساوه. د وخت په تېرېدو نه پوهېده. د نورو استادانو خبرې چې په اداره کې ناست وو. د ده تر غوږونو نه رسېدلې. د چاپېریال سره یې اړیکه شلېدلې وه. په ځان کې ډوب و او د ځانه سره کرار کرار د شونډو لاندې بونګېده. له ډېرې چوپتیا نه وروسته یې په لوړ اواز په داسې یوه لهجه چې ګوندې سرمعلم به هم په موضوع خبر وي وویل. سرمعلم صایب! دا شاګردان هم وللهٰ که ګرم وي. دوی هغه وختونه نه دي لیدلي چې پلرونو به یې د بودا مجسمې جوړولې. دوی یوازې دغه وخت په یاد لري چې بودا په کې ړنګه شوه.

۰۹،۲۵، ۱۳۸۵

هلمند کجکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا

نن د هغو دریو تنو د وژلو وار و. هغوی مو په دلارام کې نیولي وو. سړک یې جوړاوه. درې واړه افغانان وو. خو له هندوستانیانو سره یې کار کاوه. زموږ مشر ملا هیبت اخند وایي: «څوک چې له کافر سره په دوستۍ کې درې گامه واخلي. د هغه او د کافر مرگ یو شی دی.»

ملا هیبت اخند هم عجیبه سړی دی. دوه کاله کېږي چې زه یې انډیوال یم خو تر اوسه مې د هغه خندا نه ده لیدلې. نه خاندي نه له چا سره ټوکې کوي. هغه څه کوې چې نور انډیوالان هم ټوکو ته نه پرېږدي. وایي چې دا لهو و لعب دي او لهو و لعب ناروا دي. په نه خبره سړي ته د ښځې کنځل کوي. ټول انډیوالان ورنه په ډډه گرځي. موټروان او وراره یې تل ورسره یو ځای وي خو هغوی هم لکه موږ غوندې ترې ډارېږي.کله چې هیبت اخند په چا قار شي. همدغو دوو کسانو ته امر کوي چې پښې یې په لنگوټې وتړي بیا د لنگوټې یو سر موټروان او بل سر یې خپل وراره ته ورکوي چې پښې یې پورته ونیسي. پخپله لښتې را اخلي او تر هغو پورې یې وهي چې یا خو بیخي له اخ و ټوخه ولوېږي او یا هم سړی بې سده شي. ما هم دوه ځلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې وهل خوړلي دي. يو ځل لمانځه ته لــږ ناوخته شوی وم. بل ځل يــې راته امر کــړی و چــې يو ســړی پر مخ په لغتو ووهم. ما ويلي وو چې ملا صايب دا خو ګناه ده. بس همـدا خـبره نه وه بلا وه. داسې يې ووهلم چې دوه ورځې مې پښه پر ځمکه نه شوه ايښودلی.

څېره يې خدايي هيبت لري. يوه سترګه يې ړنده ده. وايي چـې پر کوم مين ختلی و. يوه پښــه يــې لــه زنګانه نه غوڅـه ده. د کـيڼ لاس دوې ګوتې يې نشته. د بم وړو وړو پارچو يې له مخ نه غلبېـل جوړ کړی. پر پـزې يـې د کالدانــې يـو غـټ تـپ پـاتې دی. هــم کوسه دی هم نيم شونډی. برېتونه يـــې ډېــر نـري دي. غاښـونه يې غټ غټ او کاږه واږه دي. د تندي ګونځـې خو يــې سر و کـال نه ورکېږي. چــې ويده هم وي سـړی تـرې ډاربـږي. پـه ونـه ډېــر ټيټ دی خو غـږ يې ډډ دی. اورېدلي مې دي چې په درې کلنی کـې يتيم شوی و. مور يــې بيا خپل لېـوره تـه ناسـته وه. لېـور يـې چرسي و. هيبت به يې هره ورځ واهه. هماغه و چې هيبت له کوره وتښتېد او د بل کلي په دايره کې يې واړول.

د دايرې انډيوالان يې وايي چې هيبت له ځيرې سره نه و جوړ. هر وخت به يې ځان ترې نه ايست خو کله به چې مجبور شو نـو هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به يې ځيرې راټولولې او هم به يې د شونډو لاندې خلکو ته کنځل کول. اوس هم همدغه خوی لري. نور کنځل يې خير خو د ښځې کنځل چې چا ته کوي. ما ته ډېره غوسه راځي خو له ډاره څه ويلی نه شم.

دا دی راغی. ټولو ته يې په ځير وکتل. بيا يې وويل: لاليه! ورشه هغه سرکوزان راوله.

بنديان يې راوستل. لاسونه يې لنګوټو باندې تر شا تړلي وو. د درې واړو رنګ تښتېدلی و. هيبت خان خو ان پرون د هغو پر مريو چاړه ايښې وه او ورته يې ويلي وو چې سبا به مو مردار کړم. خوارکيان لکه پاڼې رېږدېدل. لکه مال چې قرباني ته يې بيايې. ځانونه يې شاته شاته کول خو زموږ دوو تنو انډيوالانو ببرته له شا پورې وهل. د ملا هيبت مخې ته يې په ګونډو کړل.

هيبت اخند موټروان باندې غږ کړ: هلکه زما چاړه راواخله.

بنديانو چې د چاړې نوم واورېدل. درې واړو په ژړا شول. نارې سورې يې کولې:

_ ملا صايب! د خدای لپاره رحم وکړه.

_ خدای ته وګوره ملا صايب! کوچنيان لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ملا صایب مره نه کش. نوکریته مېکـنم. بـه لیـاز (لحـاظ) خدا!

خو هیبت اخند لکه چې کوڼ وي. د هغو پر خـبرو یـې بیخـي سر ونه گرځاوه. له موټـروان څخه یـې چاړه واخیسـته. د اول نــفر پـر مری یې کېښوده. هغـه بیـا پـه زاریـو وژړل. پـه ژړه غـوني غـږ یـې وویل: ملا صایب! خدای ته وگوره. زه خو مسلمان یم. خون به مې تر غاړې دې شي. خدای...

نور څه ویلو ته یې پرېنښود. چاړه یې پر مری ور تېره کړه. غاړه یې تر نیمایـي ورغوڅـه کـړه. هغـه شـټنکي وهلـې. لاس او پښـې یـې غورځولې. د ورمېږه له دوو رگونو څخـه یـې وینـې دارې وهلـې. زه ډېر ډارېدلی وم. ما تر اوسه د انسان ځنکدن نه و لیدلی. وژل خو یې څه کوې. زړه مې درزېده. سر راباندې دروند شـو. لاسـونه مـې رېږدېدل.

هیبت اخند بیا د هغه پر مری چاړه تېـره کـړه. دا ځـل یـې سر لـه ستې نه بیخي جلا کړ. د پرې شوي سر له وېښتانو نه یـې ونیـول. خپلو سترگو ته یې پورته کـړ او کـټ کـټ پـه خنـدا شـو. ډېـر یـې وخندل. دا اول ځل و چې د هغـه خنـدا مـې لیدلـه. سـترگې یـې سرې وې. سرې ترېنه وېرېده. ټولو ته یـې پـه ځـیر وکتـل گونـدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ حال یې زموږ په څېرو کې لیده. په سترګو کـې یـې د ارامـۍ نښې وې. لکه چې مار چـیچلي تـه دې تریـاک ورکـړي وي او درد یې کرار شوی وي. همداسې هوسا شوی و.

د دویم بندي پـر غـاړه یـې چـاړه کېښـوده. سر رابانـدې وڅرخېـد. سترګو باندې مې توره تیاره راغله. زه په نورو باندې پوه نشوم.کلـه چې مې بیا سترګې وغړولې. اندېوالان را نه چاپېر وو. یوه انـدېوال راباندې غږ کړ: مامد نسیمه ! پورته شـه چـې دوه لمونځونـه درنـه قضا شول.

کابل

۱۷-۲-۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیر لېونتون

څو اونۍ کېدې چې د کریم خوی بدل شوی و. ډېر وخت به ځان ته یوازې کېناسته. زموږ سره یې ګپ شپ او ټـوکې ټکـالې کمـې شوې وې. د درسو په کیسه کې هم چندانې نه و. هغو ساعتونو ته چې استادانو یې د درس پوښتنې کولې. نه راتله. انګلیسي کورس یې هم پرېښـی و. مـا څـو ځـلي ورتـه ویـلي و چـې وه ملګریـه کـه مریض یې چې ډاکتر ته دې بوځم. خو هغه به هر ځل ویل چې نه زه بیخي روغ رمټ یم. یوه ورځ چـې زه او کـریم د لیلیـې پـه کوټـه کې یوازې وو. راټینګ مې کـړ چـې هـرو مـرو بـه حـال وایـې. څـه دربانديې شوي دي؟

هغه وویل: هېڅ راباندې نه دي شوي.

– نو ولې داسې یو رقم خپه غوندې یې؟

– نه یم. ولله که خپه یم.

– پخوا خو داسې نه وې. که کومه ستونزه لرې راته ووایـه زه به درسره مرسته وکړم.

– نه بابا ته ولې دومره شله یـې. درتـه ومـې ویـل چـې هـېڅ خبره نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ گوره له ما نه يې مه پټوه. ريښتيا، مين شوی خو به نه يې؟

ـ نه مې پرېږدي نو. مجبور يم چې درته ووايم. گوره ما د پير لاس نيولی. آغا جان نوميږي. ډېر لوی ولي دی.

ـ دا خو ډېره ښه خبره ده خو بيا نو ولې خپه يې. ولې درس نه وايې. له مور سره ولې خبرې اترې نه کوې؟

ـ ما ته مې هره جمعه کې پير صايب وظيفه راکوي. تر بلې جمعې زه هماغه وظيفه کومه. چې وظيفه کوم بيا نور هېڅ شی خوند نه راکوي.

ـ گوره کريم جانه! هر شی يو حد لري. وظيفه خپل ځای لري، درس خپل ځای. په هېڅ شي کې افراط ښه نه دی.

ـ ما ته مې پير صايب ويلي چې وظيفه دې سمه کوه. نورو شيانو پسې مه گرځه. خدای قادر مطلق دی هر څه به درته سم کړي. زه د درسونو هېڅ انديښنه نه لرم بيا به په امتحان کې وگورې چې څوک ډېرې نمرې وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ورته تر ماښامه لګیا وم خو هغه له خپل خره نه کښته کېده. لـه هغې ورځې وروسته به یې کله کله د پوهنتون باغچې تــه بـوتلــم او راســره به یې د زړه خـوالـه وکــړه. پـوهـېده چې بل څوک یــې خبرو ته غوږ نه نیسي. په ټولو انډیوالانو کې یې یـوازې لـه مـا سره ډېره لګېده. هغه هم په دې خاطر چې خبرې یې واورم. که ما بـه کوم نصیحت ورته وکړ نو خوا به یې بده شوه. هغه تل را ته د خپل پیر صفتونه کول. نوې نوې خبرې یې زده کړې وې: «فنا فی الله»، «وصلت»، «هاتف»، «غـوث»، «قطـب زمـان» او ډېـرې نـورې خـبرې چې زه یې پر ماناوو چندان نه پوهېدم. هره اونۍ به یې د آغا جان د کراماتو یوه نوې کیسه کوله.

یوه جمعه یې راته وویل چې راځه نن ته هـم راسره لاړ شـه. د پـیر صایب په حضور به دې مشرف کړم. ما هم همدا غوښت چې کومه ورځ دغه پیر وګورم چې څه رنګ سړی دی.

ورسره لاړم. د قلعه مسلم تنګـو کوڅـو کـې څـو وارې ښـي او چـپ لاس ته وګرځېدو تر څـو د آغـا جـان لنګـر تـه ورسـېدو. د سرای د دروازې دواړو خـواو تـه شـپږ شـپږ کسـان لاس پـر سـینه ولاړ وو او راتلونکو کسانو ته به یې «مرحبا! مرحبا! جزاک الله!» ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم مخکې زه ورپسې انګړ ته ننوتو. ډېره لویه حویلي وه په منځ کې یې د وزیر اکبر خان مېنې د کورونو په شان یوه لوکسه دوه پوړېزه ودانۍ وه. د اول چت دالان په بوټونو ډک و. د یوې لویې کوټې مخې ته مو بوټونه وایستل. د کوټې ور بېرته و خو د جالیو پرده یې څوړنده وه.

کریم پرده لېرې کړه او ورننوت. ورپسې زه هم ننوتم. د کوټې بر سر کې درې دانې کوربچې سر پر سر پرتې وې او د تخت غوندې ځای یې جوړ کړی و. پر دې تخت باندې یو زېرور ناست و. ږیره یې ډېره اوږده او پاکه وه. مخ یې تک سپین ځلېده. داسې ښکارېده چې په ژوند کې به یې د لمر مخ نه وي لیدلی. برېتونو یې دواړه شونډې پټې کړې وې، خوله یې نه ښکارېدله. څنې یې نږدې تر څنګلو پورې رسېدلې وې. پر تندي یې یوه نرۍ زرغون رنګه ریتاړه تړلې وه. پر غاړه یې ډېرې اوږدې تسبیح چې سرې، شنې، ژېړې، سپینې او زرغونې دانې یې لرلې، پرتې وې. اوږده شنه چپنه یې اغوستې وه. پایڅې یې بډ وهلې وې. یو بالښت یې شا ته او دوه ګردې بالښتونه یې دواړو څنګو ته پراته وو.

د کوټې دواړو اوږدو دېوالونو ته ډېرو زېرورو او څنېورو ډډې لګولې وې. په یوه کنج کې لس دولس کسان د دایرې په شکل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناست وو او په لوړو اوازونو یې «هل، هو، هل، هو» ویل او لکه فنر غوندې له ملا نه ټیټېدل او هسکېدل.

همدا چې کوټې ته ننوتو، کریم خپل پیر خوا ته په خاپوړو روان شو. کوټه څه کم شل گزه اوږده وه او کریم دا ټول واټن هماغسې په خاپوړو وواهه. پیر ته چې ورسېد، لکه سپی چې د خپل څښتن په پښو پورې ځان سولوي، د پیر په پښو یې خپل مخ او پوزه وموښل.

د پیر په څېره کې یو ډول تکبر ښکارېده. سترگې یې پټې نیولې وې. په گوتو یې د تسبو دانې اړولې. ښه ډېره شېبه وروسته یې سترگې پرانیستلې. د کریم پر سر یې لاس تېر کړ. «جزاک الله» یې وویل بیا یې د پخوانیو اروپایي بډایو ښځو په دود ښی لاس کریم خوا ته ونیو. کریم د هغه لاس په شونډو او سترگو ښکل کړ او بېرته هماغسې په خاپوړو شا ته روان شو. بې له دې چې مخ یې له پیر څخه واوړي، د کوټې پای سر ته راغی او غلی په یوه کنج کې کېناست.

د پیر چې ما ته پام شو په ډېر اواز یې راباندې غږ وکړ: «مرحبا! مرحبا! راځه د خدای دوسته راځه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په عادي تګ رهي شوم.

ټول ناست کسان سره وبونګېدل:

- دا بې ادب څوک دی؟
- ځمکې ته ولوېږه کم بخته!
- توبه، توبه!
- استغفرالله! توبه!
- یا پیره رحم وکړه!
- یا پیره کرم!
- یا پیره ورحمېږه چې دا کوټه پر موږ ونه نړېږي!

ما غوږونه کانه واچول او همداسې نېغ پیر خوا ته ورغلم. پیر خپل لاس را اوږد کړ چې مچ یې کړم. خو ما په یوه لاس ورته لاس ورکړ. د پیر شنې اوبلنې سترګې زما په سترګو ښخې شوې. را ته ویې موسل او ویې ویل: پروا نه لري ته نن زما خاص مېلمه یې. راشه! دلته څنګ ته مې کېنه.

د مریدانو شور پورته شو: سبحان الله! سبحان الله! یا پیره صدقه دې شم. یا پیره ډېر مهربان یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د سترګو لاندې هم پير او هم مريدان يې څارل. پير يـوه څنېـور ته په سترګو کې اشاره وکړه. هغه راپاڅېد او په څرخېدو او تاوېـدو شو. په لوړ غږ يې شروع کړ: «هل هو. يا پيره يا پيره. هل هو هل»

نورو مريدانو د هغه خبرې ورغبرګولې داسې شور جوړ و لکه د اول صنف شاګردان چې په ښوونکي پسې الفبې تکراروي. سړی پـوره لس دقيقې تاوېده. اخر کې زما مخـې تـه کېناسـت. سـترګې يـې تکې سرې وې او شا و خوا يې توره کړۍ راتـاوه وه. پـه خولـو لونـد خيشت و. ګرېوان يې تر نامه خلاص و. د نورو په شان يې په غـاړه اوږدې تسـبيح کـوړۍ وې. لمـن يـې د کبابيـانو پـه څېـر سـوری سوری وه. د خولې نه يې د چرسو او سګرټو بوی راتلـه. څنېـور پـه زوره چيغه وکړه: يا پيره! دغه سړي ستا بې احترامي کړې ده.

پير وويل: پروا نه لـري. نـن يـې اولـه ورځ ده. بيـا بـه داسـې ګستاخي نه کوي.

ـ يا پيره! که زه ورته څه ونه وايم، خدای به رانه خپه شي. يا پيره! ته د خدای محبوب يې. ستا د ازار زور نـه لـرم. پرېـږده چـې دې بې ادب ته سزا ورکړم.

ـ مرحبا! بس دی. ما بخښلی دی. زما پر مېلمه کار مه لره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښېور د پیر پښو ته ولوېد او په ژړا یې وویل: یا پیره صدقه دې شم. ته څومره مهربان یې.

زه پوهېدم چې دا هر څه د نورو مریدانو د ډارولو له پاره کیږي او پیر غواړي چې خپلو مریدانو ته خپل زور وښیي.

غرمه شوه. ګډوه او چیلمچي راورسېدل. د پیر لاسونو ته یې اوبه واچول. بیا یې د چیلمچي اوبه په یوه سطل کې چې تر نیمایي له اوبو ډک و، توې کړې. مریدانو پر سطل برید جوړ کړ. له هرې خوا نارې پورته کېدې «ما ته یې راکړه.»، «یو غوړپ دې خوا ته را تېر کړه.»، «باداره! چې زه دې هېر نه شم.»

هر چا ته به چې په ګیلاس کې یو غوړپ اوبه ورسېدې، نو مخ قبلې ته به ودرېد او د بسم الله پر ویلو به یې خولې ته پورته کړ.

ډوډۍ مو وخوړه. پر دسترخان باندې د هر څه پرېماني وه. سېله وریجې، درې رقمه غوښې او څو رنګه میوې. دسترخان چې ټول شو، ساعت ته مې وکتل. پوره یوه بجه وه. پیر ته مې وویل: آغا صایب! د جمعې ورځ ده. د لمانځه وخت دی. که دې خوښه وي چې جومات خوا ته ورشو. پیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: لمانځه ته؟ آغا باداره ته دا خوارکی پوه کړه. لکه چې موږ یې نه یو پېژندلي.

آغا بادار چې زما په اند د آغا جان ورور او معاون به و، وویل: د خدای دوسته! لمونځ خو پر عامو خلکو باندې فرض دی. دا د خواصو دېره ده. موږ شپه او ورځ له خدای سره یو. زموږ سترګې، لاسونه، پښې، زړه او ټول اندامونه د خدای ذکر کوي. پیر صایب خو په خلوت کې ورسره مستقیماً خبرې کوي. موږ اهل الله یو لمانځه ته ضرورت نه لرو.

ما د لمانځه لپاره رخصت واخیست او ووتم. له هغې ورځې وروسته کریم له ما نه هم ګوښه ګرځېده. څو وارې مې هڅه وکړه چې ورسره خبرې وکړم خو ګټه یې ونکړه. هغه ورځ تر بلې لا په خپل ځان کې ډوبېده. سترګې به یې مدام سرې وې. د سمستر د پای ازمویني پیل شوې. کریم د دوو دریو مضمونونو امتحان ورکړ خو بیا ورک شو. نه لیلیې ته راتله او نه پوهنتون ته.

نن مې پس له دوو کلونو هغه ولید. اول سر کې مې بیخي ونه پېژاند خو چې ښه ورته ځیر شوم، پوه شوم چې کریم دی. د سر نه تر پښو پورې په خیرو کې ډوب و. ویښتان یې جاغه او ببر وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرېوان يې شلېدلی او لمن يې سوري سوري وه. د لستوڼو تڼۍ يې شکېدلې وې. سترګو يې چوخڼې نيولې وې. ږيره او برېتونه يې ببر او خېرن وو. د خولې له کونجه يې ناړې بهېدلې. يوه پايڅه يې کښته بله پورته وه. سترګې يې مخامخ کوم شي ته ځير وې. ما فکر وکړ چې ما ته به ګوري خو له څنګه مې تېر شو او سترګې يې هماغسې يوې نقطې ته نيولې وې. ما ورباندې غږ وکړ خو لکه چې اورېدلي يې نه وي، رانه تېر شو. له هغې خوا دوه کسان راروان وو. يوه يې بل ته وويل: دا دېرشم کس دی چې د آغا جان په لنګر کې ليونی شوی. کابل

١٣٨٦ - ٠٤ - ٠٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فراغت جشن

اجمل ته په ټول ژوند کې دا ډېره مهمه ورځ وه. هغه ورځ چې د لسو کالو را په دېخوا ورته په تمه و. مګر په ځېره کې یې د خوښۍ څرک نه لګېده. هغه د لوړو زده کړو وزارت خوا ته روان و تر څو خپل ډیپلوم واخلي. چورت یې واهه.

څه ښه وختونه وو. لس کاله مخکې په همدغو ورځو یانې د حوت د میاشتې په اخرو ورځو کې د کانکور پایلې اعلان شوې وې. یوه ملګري پر اجمل باندې زېرې کړی و چې «اجمله! مبارک دې شه! طب ته کامیاب شوی یې.»

هغه پر ځان باور درلود او پوهېده چې ملګری یې ریښتیا وایي خو بیا یې هم تلوسه لرله چې خپله نتیجه پخپلو سترګو وګوري. وروسته له هغه یې چې خپله نمره لیدلې وه، په ډېرې خوشحالۍ سره خپل کور خوا ته روان شوی و. کله چې کور ته رسیدلی و، لیدلي یې وو چې مور، پلار، خویندې او وروڼه یې ټول ګلان په لاس د هغه راتلو ته منتظر دي. هماغه ملګري چې په ده باندې یې زېری کړی و، کور ته یې هم خبر ورکړی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت به د پوهنتون د فارغـانو د فراغـت ورځ پـه ډېـرو ډبـډبو لمانځل کېدله. لوکس موټـرونه به يې ګل پـوش کـول. پـه لوکسـو هوټلونو کې به يې محفلونه جوړول. د فارغانو په غاړو کې به ګلان اچـول کېدل. دوی بـه لوکسـې دريــشۍ اغوسـتې وې او ګلپـوش موټرونو به يې د پوهنتـون پـر سـړکونو ګرځيـدل. د دې حالـت پـه ليدو به د اجمل په زړه کې ګرځېدل چې کاشکې هغـه هـم خپـل فراغت په همداسې شان ولمانځي. خـو اوس هغـه وختونـه نـه وو. اوس هـر څـه بـدل شـوي وو. هېچـا حـق نـه درلـود چـې دريشۍ واغوندي. د محفلونو جوړول خو لويه ګناه وه. علم، پوهه، زده کړه، دې هر څه خپل ارزښت له لاسه ورکړی و. د تنـظيمي جګـړو پـر مهال د کابل پوهنتون پوره درې کاله بند و. اجمـل تـه د طـب اوه کلنـــــه دوره لســـــو کالــــو تـــــه اوږده شــــوې وه. اجمل خيال پلو واهه چې خپل فراغت لمانځي. په لوکس ګلپوش شوي بنز موټر کې سپور دی. د سړک دواړو غاړو ته ولاړ کسان پر موټر باندې ګلان شيندي.

هـغه هـمداسې په چورت کې روان و چې د يوه موټـر بـريک ځان تـه متوجـه کـړ. د غـږ لـوري تـه يــې وکتـل کـه ګـوري چــې د امـر بالمعروف ډاټسن موټر دی. د موټر له باډۍ څخه دوه تنه طالبـان

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سترګې يې د ناوې په شان تورې وې او پـر سرونـو يـې د پـاج سپينې لنګوټې وې، ورټوپ کړل. د هغو څخه يو تن چې کيبل يې په لاس کې و، د اجمل په وهـلو شـروع وکـړ. پنځه - شپږ واره يــې د اجمل پر اوږو داسې سخت سـخت وارونـه وکـړل چـې تـا ويـل د پلار قاتل يې دی.

اجمل چـې اوږې يـې بـد سـوی کـاوه، پـه وارخطـايی وويـل: مـلا صايب! څه مې کړي دي چې داسې مې وهې؟

طالب چې غاښونه يې له ډېره قهره سره جنګېـدل، ورتـه وويـل: د کاپر زويه! ته لا خبرې هم کوې! ته څنګه سر تور سر ګرځې؟

اجمل وارخطا شو. خپل سر ته يې لاس يووړ او ايله اوس يې په ياد شو چې له کوره د راوتلو پر وخت يې خولۍ هېره کړې ده.

دواړه طالبان بيا هـم د هـغه په وهـلو لګيا شول او تر هــغې پـورې يې وواهه چې دواړه ښه ستړي شـول. وروسته يې دهغه لاسونه تـر شا وتړل او د موټر باډۍ ته يې واچاوه. د موټر په سيټ کې ناسـت طالب چې نورو ورته حـاجی مـلا صـايب ويـل، مـوټروان تـه وويـل: هلکه! سلماني دوکان ته ورسه چې د دې خنزير سر بـه پـه سـنت برابر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر حرکت وکړ او څو شیبې وروسته سلماني دوکـان سره ودرېـد. امر بالمعروف والا اجمل لاس نیولی دوکان تـه بـوت او ویـې ویـل: استاذه! د نورو کارونه پرېږده. اول د دغه دوس سر وخریه چې موږ تلوار لروا.

سلمان د «شه صایب» په ویلو د اجمل سـر پاک ور وخرییـل. کلـه چې د سلمان کار خـلاص شــو، طالـب اجمـل تـه مـخ ور واړاوه او ویې ویل: د استاذ پیسې ورکړه.

اجمل چې له شرمه یې خپـل سر کښـته اچـولی و، وویـل: پیســې راسره نشته.

امـربالمعروف والا د هـغه له لاسه ساعت خـلاص کـړ او د سـلماني پر مېز یې کېښود. بیا یـې سـلمان تـه وویـل: اسـتاذه! دغـه سـات درسره وساته. چې هر وخت یې پیسې درته راوړې بیرته یې ورکړه.

د سلمان زړه و سو. ساعت یې د اجمـل جیـب تـه واچـاوه او ویــې ویل: صایب! پروا نه لرې. زه اجوره نه غوالم.

طالب اجمل لاس نیولی موټر خوا ته بوت او له حـاجي مـلا څخـه یې وپوښتل: حاجي ملا صایب! اوس ورسره څه وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر ملا ورغبرگه کړه: تـه ودرېـږه. زه یـو څـو پوښـتنې وکـړم چـې مسلمان دی که کاپر.

د اجمل رنگ تښتېدلـی و. زړه یـې ټکـان کـاوه. ټـول بـدن یـې رېـږدېدل او د درد له لاسه سم نشو درېـدلی. حاجی ملا وپوښتل: لوی الحمد دې زده دی؟

اجمل پوهېده چې طالبان «دعای قنوت» ته لوی الحمـد وایـې نـو په ویلو یې پیل وکړ: اللهمه انا نستعینک و نستغفرک ...

حاجی ملا بیا وویل: د جنازې لمونځ ووایه.

اجمل د جنازې لمونځ هم ووایه. حاجی ملا نورو طالبانو ته وکتـل او په ملنډو یې وویل: دا کاپر خـو لکـه چـې اوس مسـلمان شـوی دی.

اجمل وویل: زه همداسې مسلمان پیدا شوی یم.

حاجی ملا چې خپلو انډیوالانو ته یې سترگه وهله، وویـل: اوس به دې مالوم کړم چې ریښتیا مسلمان یې که نه. ښـه نـو تـه را تـه چوبې سنتونه ووایه؟

اجمل په وارخطایۍ سره حیران حیران وکتل. پـه لړزانـده غـږ یـې وپوښتل: چوبې سنت څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی ملا تندی تریو کړ او ویـې ویـل: ومـو لیـدل چـې دا خنزیـر کاپر و؟ هله موټر ته یې واچوئ. په جیل کې به یې مسلمان کړو.

موټر د امر بالمعروف زندان خوا ته روان شو.

کجکی

۱۱،۱۱،۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمخی

عظيم مې پخوا هم دوه ځلې ليدلی و. هغه پوليس منصبدار و خو ما اول ځل د «شب شعر» په يوه محفل کې وليد. دا د دولس کاله مخکې خبره ده. مشاعرې ته په پوليسي دريشۍ کې راغلی و. پر اوږو يې تورنې رتبه او پر سينه يې درې مډالونه ځړېدل. زما څنګ ته ناستو کسانو خپلو منځو کې سره ويل: عظيم باندې خپل يونيفورم ډېر ګران دی. وګورئ چې ان په مشاعرو کې يې هم اغوندي.

يوه بل وويل: وروره! نن سبا خو د همدې رتبو او مډالونو وخت دی او پر هر چا ګران دي.

مشاعره شروع شوه. وياند په سر کې عظيم ته بلنه ورکړه. هغه خپل شعر ولوست. لهجه يې کابلي فارسي وه. شعر يې ما ته خوند رانکړ. خو يو څو کسانو ورته ډېرې چکچکې وکړې. پخپل شعر کې يې حاکم ګوند ستايلی و. ستاينه څه چې يو ډول چاپلوسي يې ورته کړې وه.

وختونه تېرېدل. د تنظيمي جګړو ډګر تود و. زه په يوه ميني بوس موټر کې «ده دانا» خوا ته روان وم. موټر مو د دهمزنګ له څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري نه تاو شو او ناڅاپه یې برېک ونیو. دوه تنه وسله وال کسان موټر ته راوختل. د ټولو سپرلیو مخونو ته یې په ځیر وکتل او ځینو ته یې امر وکړ چې له موټره کښته شي. لس دولس کسان یې کوز کړل. زه هم په کې وم. د پخواني شوروي د علم و فرهنګ د خونې ودانۍ ته یې بوتلو.

دا وخت دغه ودانۍ په کنډواله بدله شوې وه. دېوالونه یې سوري سوري وو. د خښتو او هیندارو ټوټې یې هرې خوا ته پرتې وې. په انګړ کې یې یو زنګون وابښه شنه شوي وو. ټولې کړکۍ او دروازې یې ماتې وې. یوې لویې کوټې ته یې ننه ایستلو. ګورم چې عظیم د څو تنو ببر سرو وسله والو په منځ کې ولاړ دی او په نورو ټوپکیانو باندې امرونه کوي. داسې ښکارېده چې د ډلې مشر دی. کالي یې بیخي بل ډول وو. یو اوږد بخمل کمیس یې اغوستی و چې ان تر ښنګرو پورې یې و. د پرتوګ پایڅې یې بډه وهلې او په پښو کې یې سیلور بوټونه وو. په غاړه کې یې د تمانچې د مرمیو قطار او تر ملا یې پولیسي کمربند تړلی و. ږیره یې هم پرېښې وه. څو تاره پر زنه او څو څو تاره د دواړو څنګو یا ټېکونو لاندې. تر پخوا ډېر چاغ شوی و. آن له ډېر چاغوالي یې سترګې سمې نه معلومېدې. یو برګ دسمال یې پر سر تړلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې یې موږ ته پام شو، غاړه یې هسکه کړه. زموږ خوا ته په داسې تکبر روان شو چې ته وا ډیلی یې فتح کړی. موږ یې ځنګ په ځنګ سره ودرولو. یو قلم یې له جیبه راوایست. اول نفر نه یې وپوښتل: اې چیه؟

هغه خوارکي وویل: کلم استن.

عظیم یو بل ټوپکوال ته چې په ده پسې لکه باډیګارډ غونډې روان و، سترګک وواهه. وسله وال هغه سړی تر لاس ونیو او بلې کوټې ته یې بوت.

عظیم له دویم سړي نه هم هماغه پوښتنه وکړه. هغه یې په ځواب کې وویل: قلم اس.

همداسې یې په ټولو باندې د قلم نوم واخیست او هغه کسان یې چې د قلم پر ځای «کلم» ویلي وو. هلته وساتل. پاتې کسان یې رخصت کړل. ما ټول ژوند په کابل کې تېر کړی نو له دې امتحانه کامیاب راووتم.

نن مې له لسو کالو وروسته بیا هغه ولېد. دا ځل یې توره دریشي او سپین شخ ګرېوانه کمیس اغوستی و. سره نیکټایي یې تړلې وه. ږیره او برېتونه یې پاک خریيلي وو. تورې عینکې یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو او یوه شنه دوسیه یې په لاس کې وه. دا د یونما په دفتر کې د دیموکراسۍ په اړه غونډه وه. غونډه شروع شوه. لومړی وینا وال یې عظیم و. په ایراني لهجه یې خبرې کولې. وینا یې داسې پیل شوه:

خانم ها و آغایون!

امروزه عمده ترین چالشی که فرا راه دموکراسي قرار دارد همانا حضور گستردۀ جنگسالاران در کشور میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

روزي او نفقه، ښې کلمې او ښې بهانې. کله کله به عبدالجبار خپل وجدان گرماوه چې ولې داسې کارونه کوي. خو د جبار پلمه همدا وه چې سړی د نفقې لپاره مجبوريږي چې ځينې کارونه وکړي. هغه د استخباراتو په اداره کې مستنطق و. کار يې هم آسان و او هم سخت. چارواکو به جبار ته د هر تورن سره يوه دوسيه هم ورسپارله چې د تورونو يو ليست به په کې و. د هغه دنده دا وه چې ټول يا لږ تر لږه تر نيمايي زيات تورونه په تورنو باندې ومني. په خپل کار کې آزاد و. د هر څه د کولو واک يې درلود. د تورنو وهل، ځورول، بې خوبه کول، د هغو د ويښتانو او ږيرې شکول، برق ته يې ورکول او ...

په لومړيو کې به يې تورن کسان يوازې په سوکونو، څپېړو، او لغتو وهل. له دې کاره يې ډېر خوند اخيسته. د وړوکوالي څخه يې په زړه کې همدا ارمان و چې هر څوک وډبوي. هغه په ماشومتوب کې تر گردو همزولو ډنگر او کمزوری و. هر وخت به يې په جنگ کې وهل خوړل خو اوس نو خدای ورکړی و.

کرار کرار يې د ځورولو نورې لارې هم وکارولې. نور نو يوازې د تورنو په وهلو نه راضي کېده. ځينو تورنو کسانو به هم يوازې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلو اقرار نه کاوه. یو نیم کسان خو به د جبار په نریو ښځینه لاسونو بیخي نه خوږېدل ځینو به ملنډې هم پرې وهلې.

میاشتې کلونه تېرېدل او جبار د اقرار اخیستلو نوې وسیلې او نوې طریقې زده کولې. پر بوتل باندې د تورنو کېنول او د هغو پر جنسي آلت د ډبرې ځوړندول تر ټولو موثرې لارې وې.

حکومتونه یو په بل پسې بدلېدل رابدلېدل خو جبار له خپلې دندې نه لرې کېده. هغه به د هر نوي حکومت په راتګ سره پنځه شپږ ورځې وزګار پاته کېده. خو ډېر ژر به د تورنو نوي کاروانونه ور ورسېدل. هغه به په همدې څو ورځنۍ وزګارتیا کې ډېر نارامه و. لکه هغه څوک چې یو ډېر قیمتي شی یې ورک کړی وي، دې خوا ها خوا لالهانده ګرځېده. هېڅ شي خوند نه ورکاوه او هېڅ ځای کې یې ارام نه مونده. وروسته بیا جبار د بیکاریو وختونو لپاره هم یوه چاره وکړه. د کار په موده کې د اقرار اخیستنې پر وخت یې ټول غږونه په فیته کې ثبتول. د تورنو کړیکې، ژړاوې، چیغې، فریادونه، زارۍ او د جبار سپکې سپورې او زیاړې په فیتو کې خوندي کېدلې. جبار د بېکارۍ په شپو همدغه فیتې په ټېپ کې غږولې او ډېر خوند یې ترې اخیسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه کاله مخکې یو بل حکومت راغی. جبار یې له دندې وشاړه. هغه ځو اونۍ په کابل کې د کار په لټه کې و. خو د خوښې کار ورته پیدا نشو. همدا و چې پېښور ته یې کډه کړه. هلته ځو ځایه د منشیتوب کار ورته پیدا شو. جبار په هر ځای کې ځو ځو ورځې تېرې کړې خو دغو کارونو خوند نه ورکاوه. ډېر وخت یې په خپل کور کې د هماغو فیتو په اورېدلو تېراوه. ګوزاره یې په هاغو بېخرتو پیسو کېدله چې د کار په موده کې یې ګټلې او د هغه ښځې معصومې په کور کې خوندي کړې وې.

په کور کې یوازې دی او ښځه یې اوسېدل. اولاد یې نه و شوی. یو څه موده چې تېره شوه ډېره عجیبه ستونزه ورته پیدا شوه. په نا حقه یې معصومې باندې شک پیدا شو زړه کې یې ګرځېده چې ښځه یې له کوم چا سره لاره لري. دوه درې اونۍ یې د لیرې نه خپل کور وڅاره چې څوک ورته راځي که نه. هېڅ څوک یې هم ونه لید.

پر شیطان یې لعنت وویل. څو ورځې هوسا و. خو بیا ورته بدګوماني پیدا شوه. شک یې وار په وار زیاتېده. کور کې یې وویل چې د کړکیو پردې دې نه لیرې کوي. پر دې یې هم بسنه ونکړه. یوه ورځ یې تور رنګ راوړ او ټولې ښیښې یې تورې کړې. د کړکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شا ته يې اوسپنيزې پنجرې ولګولې. بلـه ورځ يـې لـه بـازاره پنځـه دانې غټ غـټ قلفونـه راوړل او پـه دروازې يـې ولګـول. ښـځه يـې وپوښتل: دروازې خو دوه قلفونه لرل نو دا نور دې ولې ورولګول؟

ـ هېڅ ته نه پوهېږې. دا پردی وطن دی احتياط ښه شی دی.

جبار به که د دوو دقيقو لپاره هم له کوره ووت نو د دروازې ټول قلفونه به يې بندول او کيلي ګانې يې خپل جيب تـه اچـولې. لـه کوره يې داسې شی جوړ کړی و چې مرغـۍ هـم نشـوای ورننـوتی خو بيا يې هم شک نه ليرې کېده. کله کله يې پـه کـور کـې ويـل چې زه بازار ته ځم. خو د کور شا و خوا ته يې پيره کوله.

سوکه سوکه خبره نوره هم خرابـه شـوه. هغـه ډېـر ځوريـده. لـه معصومې څخه يې کرکه کوله. ته وا د ننه په بدن کې يې اور بل و او دی يې سوځاوه. يوه ورځ يې په ډېره بېړه د کـور ور خـلاص کـړ. په منډه د خوب کوټې تـه لاړ. د پـردې شـا، د تخـت لانـدې، ټـول ځايونه يې وپلټل. پخلنځي ته لاړ. الماری او روکونـه يـې پـه ځـير وکتل. بيا يې تشناب ته هم سر ښـکاره کـړ. ټـولې کـوټې او دالان يې ښه له نظره تېر کړ. معصومې ورنه پوښتنه وکړه: خيريت خو بـه وي. کوم څه دې ورک کړي دي که څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ راته ووایه چېرته دې پټ کړی؟

ـ څه شی؟

ـ پخپله پوهېږې. سړی دې چېرې پټ کړی؟

ـ کوم سړی؟ ماغزه خو به دې نه وي خراب؟

لا یې خبره نه وه خلاصه شوې چې د جبار تر سوکونو او لغتو لاندې شوه. د هغې ورځې نه وروسته به یې هره ورځ همدا حال و.

کله کله به جبار نه سم سړی جوړ شو. له معصومې به یې بخښنه وغوښته، نوې جامې به یې ورته راوړلې. ښه به یې په مینه ورسره چلند وکړ. خو چې څو ورځې به تېرې شوې، بیا به پوښتنې گروېږنې، وهل او ټکول شروع شول.

کرار کرار د جبار شک او بد گوماني لا زیاته شوه. نیمه شپه به هم راویښېده. ټولې کوټې به یې وپلټلې. معصومه به یې راویښه کړه او په وهلو وهلو به ترې پوښتنه وکړه چې څوک درسره ویده و؟

څومره چې د جبار شک زیاتېده، هماغومره یې پر معصومې ظلمونه هم ډېرېدل. پر معصومې به یې هم د ځورونې هره طریقه ازمېیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

نن جبار ښار ته تللی و. څنګه چې راستون شـو د وره ټـول قلفونـه يې خلاص کړل. مخامخ د خوب کوټې تـه لاړ. لېـوني غونـدې يـې دې خوا ها خوا وکتل. تخت يې پورتـه کـړ. بسـترې يـې ورغړولـې. پردې يې وشکولې. پخلنځی، دالان او نورو کوټو کـې يـې هـم هـر څه ګډوډ کړل.

تشناب ته لاړ چت او دېوالونو ته يې وکتل. پر تل يې لاس ورتېر کړ او په داسې غږ چې ته وا له کوم شي څخـه وېرېـدلی وي، پـه زوره يې ناري کړې: معصومې!

معصومې چې زړه يې درزېده او ټول بدن يې رپېـده، پـه وېرېـدلي غږ ځواب ورکړ:

ـ څه دې ويل؟

ـ څوک راغلي وو؟

ـ دروازه خو تا را پسې بنده کړې وه. کله څوک راتلای شو.

ـ څوک راغلي وو. رېښتيا ووايه؟

ـ قسم درته خورم ولله که خو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ نو دا تشناب ولې لوند دی؟

ـ کالي مې مینځلي. نه یې وینې چې دالان کې مې وېړ کړي دي.

ـ ته ما غولوې هه. زه پوهېږم انډیوال دې دلته لامبېدلی.

ـ څنګه دې خولې ته سمېږي چې داسې خبرې کوې؟ لږ خو شرم وکړه.

ـ ته لا ما ته نصیحت کوې؟

له کمڅیو ونیوه. راچپه یې کړه. د لغتو وارونه یې پرې شروع کړل. د هرې لغتې سره د معصومې چیغه اسمان ته پورته کېده.

پنځه دقیقې همداسې تېرې شوې.

جبار ستړی شو. سا یې بنده بنده کېده.

پخلنځي ته لاړ. معصومې چیغې نه وهلې خو د هرې سا په اخیستلو یې زګیروي کول. زړه کې یې وویل ښه شو چې په همدومره خلاصه شوم. څو شېبې هماغسې پرته وه. چې دمه لږه یې سازه شوه، کرار کرار کېناسته. لاسونه یې پر دېوال تکیه کړه چې ولاړه شي. لا سمه اوچته شوې نه وه چې جبار له ویښتانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه. سر یې شا ته قاط کړ او پر مرۍ یې چاړه کېښوده. په ډډ غږ یې وپوښتل: ژر ووایه چا سره پرته وې؟

ـ ته کله زما خبره منې؟ په خدای قسم ...

د چاړې پر څوکه یې زور وکـړ او ویـې ویـل: ریښـتیا راتـه ووایـه. مرۍ به دې غوڅه کړم.

معصومې په ژړا وویل: مړه مې که ـ چې ـ بېغمه شم.

ـ تا ته لکه چې ټوکه ښکاري، هه؟

د اورمېږه پر کینې شاه رګ یې چاړه تېره کړه.

وینې دارې وکړې معصومې یوه کړیکه وکړه او ولوېده.

څو دقیقې وروسته د جبار یوه ګاونـډې ولېـدل چـې جبـار منـډې وهي او کالي او لاسونه یې په وینو سره دي. هغـه د جبـار کـور تـه لاړ. د کور دروازه بېرته وه. د دالان تل او دېوالونه په وینـو ککـړ وو. د دېوالونو په ټیټـو ځـایونو کـې د ورغـوي سـور رنګـه ټـاپې وې. د معصومې پر غاړه هماغه یو ټپ و. خو په نس او سینه کې یې لـس دولس ځایه سوري وو. د اولاد ځای یې هم څیرل شوی و. ګاونډي د معصومې پر لوڅ بدن خپل څادر وغـوړاوه او لـه کـوره ووت چـې پولیس خبر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

۲۷/۰۵/۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او ګناه

یو ساعت کېده چې هغه کور ته ننوتلي وو. کله چې موږ راغلو، تپه تیاره وه خو اوس سپوږمۍ راختلې وه او په تته رڼا کې یې یو ماشوم مالومېده چې د خپلې مور په څنګ کې ویده و. د دواړو مخونه د سپوږمۍ رڼا کې ښکارېدل. هغوې د کوټې په منځ کې پراته وو. موږ خبر وو چې دا شپه په دې کور کې یوازې همدا مور او زوی پاتې وو. د هلک نیکه هم په خونه کې و خو هغه لاندې چت کې پروت و.

زموږ کار نور خلاص و. ملګری مې څو شېبې مخکې له نغدو پیسو سره ووت. زه پاته شوم چې د سرو زرو چاره وکړم. ښه و، زر پیدا شول. د کوټې په بر سر کې د سینګار د مېز د پاسه پراته وو.

اوس نو زما د وتلو وخت و. په کراره دروازې خوا ته روان شوم. کله چې د کړکۍ له مخې تېرېدم زما سیوری د ښځې پر مخ ولوېد. همدا چې بل ګام مې واخیست او سیوری مې د هغې له مخې تېر شو، ناڅاپه راویښه شوه. زما په لېدو ځای په ځای کېناسته. لږه شېبه له ډاره پخپل ځای وچه شوې وه خو څنګه یې چې خوله چیغو ته خلاصه کړه، ما ورټوپ کړ. کیڼ لاس مې د هغې پر خوله کېښود. یوه ګوته مې یې تر غاښو لاندې شوه. خوله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالګوله. ما په بل لاس د هغې پوزه بنده کړه. سا يې بنده شوه. خوله يې سسته شوه او زما ګوته يې خوشې کړه.

زه يې شا ته ناست وم. د هغې سر زما پر ګونډې لګېدلی و. زورونه يې وهل خو له ما نه چېرې خلاصېدی شوه. نه پوهېدم چې څه وکړم. که يې خوشې کړم نو شور جوړوي. چيغې وهي او خلک راباندې خبروي. او که همداسې يې ونيسم، مري.

مړه يې کړم که پرې يې ږدم؟

دا خو د شرم خبره ده چې يوه بې وسه ښځه ووژنم. که نر وای بيا مې دومره چورت پرې نه واهه خو د ښځې وژنه؟ نه دا زما له لاسه نه کيږي.

لاس مې ورو ورو له خولې نه يې ايسته کړ. هغې په ټول زور چيغه وکړه خو چيغه يې همداسې په ستوني کې وچه شوه ما يې خوله ډېر ژر بېرته ور بنده کړه.

حيران وم چې څه وکړم. که همداسې يې خوشې کړم او په منډه له کوره وتښتم نو څنګه به شي؟ نه داسې نه کيږي. که دغه کوټه اول چت کې وای خو بيا يو څه کېده. خو اوس تر څو چې زه له دې دويم چت نه کوزېږم، د ښځې چيغه د هغې خسر ـ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينبوي. هغه به له لاندې نه دې خوا ته راودانګي او ما به په پوړيو کې ونيسي.

انډيوالان مې د سراى د ديواله شا ته پټ دي. هغوې به وتښتي خو زه به ونيول شم.

ښځې په دې ټوله موده کې هڅه کوله چې ځان خوشې کړي. خو اوس يې لغتې هم غورځولې. د کوټې کنج ته مې راوڅکوله ما وې چې لغته يې پر کوچني ونه لګېږي. که يو ځل ماشوم را وينښ شي نو زما کار ختمېږي. بيا نو د تيښتې لاره راته نه پاتې کېږي.

چاړه مې له جيبه راوايسته. ما وې له شره به يې ځان خلاص کړم خو ماشوم ته مې ورپام شو زړه مې وسو. که غټوکی وای، دومره پروا مې نه کوله خو هغه به ايله د لسو مياشتو و.

چاړه مې بېرته جيب ته کړه. په يوه لاس مې د هغې خوله او پوزه دواړه ټينګې نيولې وې په بل لاس مې د هغې لاسونه چې زما پر لاس يې نوکان ښخ کړي وو، ټينګ کړل.

هغې شټنکې وهلې. لکه سړی چې په اوبو کې ډوب شي، هرې خوا ته يې لاس او پښې اچولې. زړه مې هم پرې خوږېده خو ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راباندې ګران و. څه به مې کړي واى؟ د چارې په فکر کې وم چې څنګه به له دې جنجاله ځان خلاص کړم.

نه پوهېږم چې څومره وخت په چورت کې ډوب وم خو يو وخت مې پام شو چې ښځه نوره كراره شوې ده، لاس او پښې نه غورځوي. ټول بدن يې مړ پړ دى. ورو ورو مې لاس له خولې يې نه لرې کړ خو هغې چيغه ونکړه.

غوږ مې پوزې ته ورنږدې کړ. سا يې نه کښله. هغه مړه شوې وه.

يو دم مې زړه کښته ولوېد. ټول بدن مې په لړزه شو. ښځه مې هماغسې پر ځمکه څملوله. زه په خاپوړو ورنه رهي شوم د ودرېدو توان مې نه درلود. ډېر وېرېدلى وم. د ماشوم له څنګه هماغسې په خاپوړو تېر شوم. كرار كرار ودرېدم او په لړزاندو ګامونو له كوټې نه ووتم. نه پوهېږم چې د سراى تر دروازې څنګه ورسېدم او څنګه پر ديوال واوښتم. انډيوالان مې دواړه زما په ليدو په بېړه زما خوا ته راغلل. په ټيټ غږ يې را نه وپوښتل: ته چېرې ورک شوې؟

زه لکه پاڼه رېږدېدم. غاښونه مې کړس کړس سره لګېدل. لکه سړى چې د ملاريا تبې نيولى وى بيخې همداسې لړزې اخيستى وم. خبرې مې پرې پرې کېدې. ومې ويل: هه... غه ... ښـ ... ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سم غـږېــږه. ولې داســې رېـږدې؟

- هغه... هغه ښځه... رانه مړه شوه.

- ولې؟

- را... راوېښه شوه.

- څنګه دې ووژله؟ چاړه دې څه کړه؟

- راسره ده. په جيب کې... هغه مـې... پـه لاس... بانـدې مـړه کړه.

دواړو يو بل ته سره وکتل. بيا يې وخندل. يوه يـې وويـل: تـوره بـلا ورپسې. ښه شو چې راووتې.

بل يې وويل: ډارېــږه مـه. دې کـارو سره ورو ورو بلدېــږې. درځــئ چې ځو. هله!

له هغې شپې نه درې کاله تېر شوي. لس دولس کسـان مـې نور هم وژلي دي خو اوس مې لاسونه نه رېږدي. د سړي وژنه راتـه داسې ده لکه قصاب ته چې د مال وژنه ده. خو تر اوسه پورې مې هم د هغې شپې يادونه ځوروي. هر کله چې د شپې يوازې اوسـم، هماغه شپه مې راپه يـاد شي. هماغســې وېـره رابانـدې راشي. زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ولوېږي. سر راباندې وڅرخي. لاسونه او پښې مې، ټول بدن مې وربېږدي. ځای پر ځای کېنم. سګرټ ولګوم. سر په سر څو کشه ورنه وڅکوم خو خوند رانکړي. ایسته یې وغورځوم. د ماشوم چیغې واورم چې مورې مورې نارې وهي او ژاړي. مور یې پرته وي. دی په خاپوړو هغې ته ځان ورسوي. په خپلو کوچنیو لاسونو د هغې زنه وښوروي او مورې مورې نارې ووهي. خو مور یې هماغسې پرته وي.

له دې سره توبې وباسم. خدایه توبه مې کړې... بد مې کړی... ته مې وبخښې... یا خدایه دا څه بد مې کړی... ته مې وبخښې.

په دې خبرو هم هوسا نه شم. وژاړم. خدای ته زارۍ وکړم او وژاړم. تر هغې وژاړم چې نور په ځان پوه نشم او خوب راشي. خوب! یوازې خوب مې له دې کړاو نه خلاصولای شي. ویده شم. خو سهار چې له خوبه راویښ شم، هر څه مې هېر وي. سهار بیا خپلو ملګرو ته ورشم. پوښتنه وکړم: هلکانو! څنګه چل دی؟ کوم نوی ښکار مو درک کړی دی که نه؟

کابل _ ده افغانان، اریا کلینیک

۱۳۸۶ – ۰۳ _ ۱٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ او شیطان

په ټول ژوند کې مې دومره ښکلې نجلۍ نه وه لیدلې. تورې غټې سترګې، نرۍ لوړه پزه، نرۍ ګلابي شونډې، تک سپین مخ، دنګه غاړه. سره پنجابي کالي یې اغوستي وو.

په زړه کې مې درزي ته دعا کوله چې ګرېوان یې ورته ارت ګنډلی و. دې چې کله سر ټیټاوه نو سپین تیونه یې جوت ښکارېدل.

ځان سره مې ویل چې د ملي بس ډرېور وګوره او دا د کوه قاف ښاپیرۍ خو هغې به چې د سترګو لاندې راته وکتل او په سرو شونډو به راته وموسل نو زړه به مې په درزا سره ویل چې بخت دې راویښ شوی. نجلۍ هم درباندې زړه بایللی.

ناست پر جلو وم؛ خو فکر مې بل ځای و. نه پوهېدم. چې په کوم ګېر کې روان وم او له قرغې څخه تر باغ بالا پر ځمکه راغلی وم که په اسمان. یو یو وار به مې له هینداري سرک ته وکتل؛ خو بېرته مې سر لکه فنر ښي لاس ته ګرځېده او سترګې مې د هغې په سترګو ښخېدلې. هر ځل چې به ما ور وکتل؛ نو د نغمې په شان به یې خپلې تورې څڼې پر مخ رااړولې. بیا به یې د سر په یوه ټکان ورته څنډ ورکاوه او ما ته په کتو موسکۍ کېدله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجیبه حال مې و. د هغې له هر نظر سره زړه مې کښته غورځېده. په ټیپ کې د مغول اعظم د فلم سندره «پیار کیا تو ډرنا کیا» چالانه وه. زما سر ورسره بېخوده خوځېده او د ډول له هر درز سره زما لاس هم پر شټرنګ یو ټک ورکاوه. ما یوه شپه سر په سر درې دانې سګرټې څکولې وو؛ خو والله که یې داسې نشه کړی وم لکه د هغې سترګو چې اوس نشه کړی وم.

ما همداسې موټر چلاوه. چې له شا څوکیو راباندې چیغې شوې: وه استاذه! ودروه – خدای دې خوار که! سړی دې وواهه.

پر بریک مې پښه ټینګه کړه. موټر مې د سړک څنډې ته کړ. په هینداري کې مې ولیدل. چې دېرش څلوېښت ګزه لرې خلک پر سړک راټول دي. زه د موټر له مخکینۍ دروازې کښته شوم. د سپرلیو په منځ کې د هغو خوا ته روان شوم. کلینر مې هوښیاري کړې وه، لا د وخته یې ځان ایستلی و. د خلکو په ګڼه ګونه کې مې لار جوړه کړه. سړي ته مې ځان ورساوه. د نهو لسو کالو هلکی و. د مکتب له بکس یې کتابونه هرې خوا ته تیت شوي وو. په یوه لاس کې یې لا هم یوه ټوټه وچه ډوډۍ کلکه نیولې وه. له خولې. پوزې او غوږونو یې وینې رابهېدلې وې. خوله او سترګې یې خلاصې وې. د سر د کوپړۍ نیمه یې نه وه. څو ګامه هاخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ماغزه پر سرک پراته وو. بيخي د پسه د ماغزو غونـدې گـونځې گونځې او سپين وو. ماغزه لا هم داسې ښوربدل لکه مستې چـې وشاربې يا لکه حلال کړی پسه چې شـڼکې ووهـي. د مړي پـه ليدو مې وضع خرابه شوه. زړه مې درزېده. ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مـې يخـې خـولې راغلـې. سـترگې مـې لـه اوښـکو ډکـې شوې. دې وخت کې يو چا غږ وکړ: وه ورونو دا موټروان څه شو؟

بل يې وويل: هلئ چې ونه تښتي.

ډېر وارخطا شوم. نه پوهېږم چې ولـې د دار کـړۍ مـې سـترگو تـه ودرېدله او ځان مې په کې پانسی وليـد. گومـان مـې کـاوه. چـې ټول خلک زما خوا ته گوري؛ خو ومې ليدل. چې هغوې چارچاپيره گورې. موټروان لټوي. څو تنو د موټر خوا ته منډې کـړې. لـه هغـه ځايه يې غږ وکړ: موټروان خو نشته. تښتېدلی دی.

زما د چوکۍ شا ته ډېرې ښځې ولاړې وې؛ ځکه خو نارينوو نـه وم ليدلی.

په زړه کې خوشاله وم چې چا نه وم پېژندلی. سوکه سوکه، چې د نـورو راتـه پـام نـه شي، لـه گڼـې گـوڼې ووتـم. پـه ټيکسي‌ـ کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېناستم. کور ته ولاړم. ورور ته مې په ولاړو کيسه تېره کړه او د تورخم د اډې لاره مې ونيوله.

له هغې ورځې اوس پوره شپږ مياشتې تېرېږي. په پېښور کې مزدا بس چلوم. تر ډېرې مودې مې چرت خراب و. سپرليو ته مې بيخي نه ورکتل؛ خو هغه بله ورځ مې بيا چپ لاس ته پر اوله چوکۍ يوه سپينه کوتره ناسته وه. نه پوهېږم څنګه مې سترګې پر هغې ولګېدې؛ خو په هغه لومړي نظر سره سترګې په سترګو شوو. ښه شېبه مو سره د سترګو جنګ وکړ.

بيا مې زړه په درزا شو. د سترګو واک رانه ورک شو. چې هر څو مې سترګې مخامخ سړک ته نيولې. بېرته پخپله د هغې لوري ته کږېدلې. هغې هم ډول ډول نخرې کولې. کله يې لاندنۍ شونډه په غاښ چيچله. کله يې راته سترګه وهله او چې کله به د نورو پام نه و؛ نو شونډې به يې د مچولو په دود سره راغونډولې او يوې موسکا سره يې غبرګولې. د هغې له هرې ادا سره زه لا مستېدم او د زړه درزا مې لا زياتېدله. وروستۍ ځل چې مې وروکتل. د هماغې نجلۍ په شان يې زلفې پر مخ خورې کړې او د نغمې په چم يې سر ته جټکه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نا څاپه مې د هغه ماشوم سر را یاد شو چې ماغزه یې پر سړک پراته وو. له دې سره سر راباندې دروند شو. پر سترګو مې توره شپه راغله. بې سېکه شوی وم. موټر مې په سختۍ ودراوه. سر مې پر شټرنګ کېښود. څو شېبې هماغسې پاتې وم.

کلینر راباندې غږ وکړ: استاذه! څه له خیره.

لږ تم شو. بیا یې د موټر باډۍ وډبوله. غږ یې وکړ: څه له خیره! څوک نه کوزیږي.

زه هماغسې غلی وم.

کلینر راغی. پر اوږه یې لاس راکیښود. ویې ویل: استاذه! خیر خو به وي؟ که ټیک نه یې چې ډاکټر له دې بوزم.

سر مې پورته کړ. ومې ویل: نه. بس پر سر مې چکر راغی. اوس ښه یم.

پر شیطان مې تو لعنت وویل او موټر مې چالان کړ.

کابل

حیات افغان - هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰۵ _ ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرت

ګل پرې د پېښور په بوړه بازار کې په لړزاندو ګامونو دې خوا هاخوا تله او راتله. اوږد ګلداره کمیس چې لس دولس پیوند یې خوړلي وو په تن او تور سوری سوری څادر یې پر سر و. مخ یې په خاورو او دوړو کې پټ و او خولو لارې پرې جوړې کړې وې. یو لاس یې وړاندې نیولی و. په ژړه غوني غږ یې ویل: د خدای لپاره خیر کړئ! کونډه یمه. یتیمان لرم. خدای دې عوضونه درکړي... د خدای په نامه!

نور یې د ګرځیدلو توان نه درلود. د بریښنا ستنې ته یې تکیه ولګوله او په چرت کې ډوبه شوه. تیر وختونه یې ور یاد شول. خپل میړه، زړورخان ور یاد شو. هغه ځان ډېر غیرتي سړی باله. دې څو څو ځله په زاریو ورته ویلې وه چې: سړیه جنګ ته مه ځه. که خدای مکړه څه درباندې وشي، زه به څه خاورې په سر کړم. یو ورور دې و، هغه هم شهید شو. ما چاته پرېږدې؟

خو میړه یې ویلي و: دا د بې غیرتۍ خبرې به نه کوې. ملایان وایي اسلام په خطر کې دی. جهاد راباندې پرز دی. که زه مړ شم نو پاک شهید به یم. جنت به مې ځای وي. ته که بل څوک نه لرې نو خدای خو لرې خدای به دې وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هغې ورځې خبرې وې چې زړور خان جنګ ته د تلو په وخت کې ګل پري ته کړې وې او لا یوه میاشت نه وه تیره چې د مرګ خبر یې راغی.

د یوه موټر هارن د ګل پري د دغو ترخو یادونو سلسله وشلوله. ګل پري سر راپورته کړ او د موټر خوا ته یې وکتل. تور لوکس موټر و. ټیرونه یې پنډ پنډ او ښیښې یې تورې وې. د موټر ښیښه کښته شوه د موټروان په څنګ کې یو چاغ تور رنګه ګنجی سړی ناست و. په سترګو یې سپینې عینکې وې چې سترګې یې غټې ښکاره کولې. غټ غټ تاو کړي بریتونه یې وو. د سپین کمیس تڼی یې خلاصې وې او د سرو زرو هار یې چې لکه زنځیر غونډې و، مالومېده. تور واسکټ یې اغوستی و.

ګل پري د موټر په لیدلو هکه حیرانه شوه. چاغ سړي ورته په ګوته اشاره وکړه. نه پوهېده چې څه وکړي. موټر بیا هارن وکړ. لا یې فکر کاوه چې څه وکړي. ور یاد یې شول چې لورکی یې د دوو ورځو راهیسې وږې ده. هر ماښام په ژړا ژړا ډوډۍ غواړي او همداسې په ژړا ژړا څملي. دې پخپله هم دا دوې ورځې د ډوډۍ څکه نه وه کړې. د ځان پروا یې نه درلوده خو د لور لوږه او ژړا یې نشوه زغملی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر یو ځل بیا هـارن وکـړ. دې چــې پورتـه وکتـل، بیـا هـم چـاغ سـړي ورته اشاره وکړه چې راشـه.

زړه نا زړه په کرار کرار د موټـر خـوا تـه روانـه شـوه. کلـه چــې ور نـږدې شـوه، د موټـر شاتنۍ دروازه خلاصه شـوه. دا ور وختله.

موټـر ګړندی روان شو. د فیز تري حیات ابـاد یـوه کوڅـه کـې تـاو شو. د یوه لوکس درې پوړیز کور په دروازې ننوت.

دوه ساعته وروسته ګل پـري له هـغه کوره راووتـه. خــو اوس هــغه پخوانۍ ګل پـري نه وه. هـر څـه یې بدل شـوي وو. لنــډ پنجـابي کالي يې په غاړه وو. سـور جارجټ ټـیکری یـې پـر لــمدو ویښـتانو پـروت و. مخ یې پاک سوتره و. سپـوږمــۍ غونـدې ځلــیده. ډېـره ښکلې وه. تورې بادامي غټــې غټــې سـتـرګې، تک سپین مخ چــې د کمخـوني په اثـر لا سپین شـوی و، نرۍ شونډې او د ورځـو مـنځ په تندي باندې شین خال په ریښتیا چې ورنه ښاپیرۍ جوړه کړې وه. هغه صفتونه چې ملایان یې د جنت د حورو په اړه کـوي، ټـول په ګل پري کې وو.

خپلې زړې جامـې یې په یوه دسمال کـې تـاو کـړې او پـه تخـرګ کـې نیولې وې. په بل لاس کـې یــې د زرو کلـدارو دوه لوټونـه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن د سپېڅ جي سره درې تنه نور انډيوالان هم وو ځکه خو يې دومره زياتې پيسې ورکړې وې.

گل پري سر کښته اچولی و. ټول بدن يې رپيده.

لکه ماشوم چې نوی په پښو شي، د هر پله په ايښودلو يو ځل درېدله او بيا يې بله پښه مخته ايښودله. له ځانه سره يې وويل: زړور خانه! تا خو په اسلام غيرت وکړ. خدای خبر چې تا ته به د جنت حورې رسيدلې وې که نه خو ستا ښځه ...

کجکی ۱٦،۱۱،۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ که شهادت؟

د کانټېنري موټرو کتار له کندز څخه مزار خوا ته روان و. د سهار يولس بجې وې. منی پيل شوی و خو تېرو پر له پسې وچکاليو هوا ډېره توده کړې وه. منی هم د اوړي په شان ګرم و.

کاروان ټکنی تګ درلود. له دې نه جوتېده چې کانټېنرونه ښه درانه دي. په کانټېنرونو کې انسانان بار وو. هغوی د انسان سوداګرانو په دې صندوقونو کې اچولي وو. دا د طالبانو هغه افراد وو چې په کندز کې مليشو ته تسليم شوي وو. د مليشو مشرانو ژمنه کړې وه چې دوی به د تسليمېدو په بدل کې خپلو کورونو ته استول کيږي. خو اوس يې په شبرغان کې خپلو زندانونو ته رهي کړي وو. هر کانټېنر کې تر سلو زيات کسان په ولاړه سپاره وو.

ځلمی عبدالباری هم يوه کانټېنر کې ولاړ و. پنځه مياشتې کېدې چې د طالبانو جلب و احضار له هلمند څخه په تخار کې د هزارباغ کمربند ته راوستلی و. هغه يې اصلاً د دريو مياشتو لپاره راوستلی و خو همدا چې درې مياشتې يې پوره شوې، د امريکې د يرغل خبره توده شوه او مشرانو يې پرېکړه وکړه چې هېڅ څوک کور ته نشي تلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نورو طالبانو په څير فکر کاوه چې رېښتيا هم خپل کلي کـور خـوا تـه روان دی نـو ځکـه يـې د خپـل کـلي منظـرې لکـه د ټلويزيون د هينداري پر مخ چې وي، د سترګو له مخـې تېرېـدلې. په هلمند سيند کې لامبو وهل، د کجکي پر غاړه د ماهيـانو نيـول او ورېتول، انډيوالانو سره پر لامبو شرطونه تړل او د شرطونـو ګټـل. څه خوږې شېبې وې.

هغه په لامبو کې تر ګردو انډيوالانو تکړه و. هره غوټـه يـې تـر سـل ګزو کمه نه وه. کېداې شي يو علـت بـه يـې دا و چـې عبـدالباری هېڅ عمل نه درلود. د دې خوږو يادونو نندارې ډېر دوام ونـه کـړ. تنـدې او ګرمـۍ د ټولـو وضـع خرابـه کـړې وه. پـه کـانټېنر کـې د ستنې په اندازه سوری هم نه و نو ځکه هوا هـم مـخ پـه خلاصـېدو وه. ټولو ته سا بندي غونـدې حالـت پيـدا شـوی و. کانټــينر لکـه تناره غـونـدې سور شوی و. دېوالونه يې د سکروټې په شان سره وو او د سرې لاسونه يې سـوځول. د خولـو بـوی او د اوسـپنې د زنـګ بـوی د هغـوی سـا بنـدي لا پســې زياتولـه. هغـو کسـانو بـه چـې دېوالونو ته نږدې وو په غبرګو لاسونو د کانټېنر دېوالونه ډېـول خـو چا به مـوټـر نه دراوه او د دوې لاسـونه به وسوځـېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوې وضع وار په وار لا خرابېده. چا باندې بـه ضـعف راغـی. د چا به خوا وگرځېده. څوک به قیونـه وهـل. د چـا بـه نـارې سـورې پورته وې. څو دقیقې وروسته تیار محشر جوړ شو. هر چا بـه هڅـه کوله چې د نورو پر اوږو وخېـږي په دې تمه چې پورتـه بـه هـوا یـو څه زیاته وي او د دوې سابندي به لېرې کړي. خو دغه هڅـې هـم بې گټې وې او په څو شېبو کې ټول یو په بل پسې سر پـه سر سره پرېوتل او یو په بل پسې یې سا وخته. د عبدالباری وضع هم ډېـره خرابه وه خو لا ژوندی و. ښايي په دې خاطر چې سا یـې پخـه وه. زړه یې په کراره خو گړندی درزېده. سر یې پر له څرخېده ،خوا یې گرځېده خو د قی وهلو وس ورسره نه و ځکه چې نس یې تـش و. پر سترگو یې توره تیاره راغلې وه. د نورو انډیوالانو د مرگ لېدو یې د ژوند تمه شکولې وه.

د حاجي مولوي خبرې ور په یاد شوې. پنځـه میاشـتې پخـوا چـې عبدالباری یې د نـورو ځلوېښـتو انـډیوالانو سره یـو ځـای تخـار تـه بیولی و، د خط مشر چې ټولو حـاجي مولـوي صـاحب بالـه، ورتـه وینا کړې وه او ویلي یې وو: «مـوږ او تاسـې د شر و فسـاد پـر ضـد جهاد کوو. د جهـاد اجرونـه خـورا ډېـر دي. تاسـې هـېڅ بـاک مـه کوئ. که زخمي شئ، په درد نه پوهیږئ. د درد پر ځای به یو ډېـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ احساس ولرئ. دلته مرګ نشته. څوک چې وژل کيږي، د شهادت درجه ورپه برخه کيږي. شهيد د ځنکدن په عذاب نه پوهيږي. عزراييل ورته يو ګل راوړي او دی چې څنګه هغه ګل بوی کړي، سا يې وځي»

عبدالباری د ځنکدن په حال کې و خو په عذاب يې پوهېده. عزراييل ورته ګل نه و راوړی. د هغه په پوزه يوازې د خولو او د اوسپنې د زنګ بوی لګېده. وروستۍ خبره يې چې په ذهن کې وګرځيده همدا وه «مرګ که شهادت؟» او بيا يې سا ورکړه.

کابل ۱۳۸٦ – ۰٤ – ۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان پلنگ

د بازار ورځ وه. یوه موټر کې مې شپاړس بوجۍ کچالو بـار کـړی او کندز ښار ته روان وم. ډېره موده شوې وه چې ښار ته نـه وم تلـلی. هر څه راته پردي غوندې ښکارېدل. له «شوراوه» تېر شـوی او «سر دورې» ته ورکوز شـوی وم چـې ګوپیچـه والا پاټکیـانو ودرولـو. یـوه چې برګ دسمال یې د خپلو اوږدو څڼو له پاسه تړلی و او په لاس کـې یـې کلاشـینکوف ځړېـده، راوړانـدې شـو. د مـوټر چارچـاپېره وګرځېد او پوښتنه یې وکړه: بار د چا دی؟

ځواب مې ورکړ: زما دی.

_ ما پسې راشه.

هغه مخکې زه ورپسې روان شوم. شـل دېـرش ګـزه لـیرې یـوې زړې کلا ته ننوتلو. د کلا په بر سر کې څو کوټې او په منځ کې یې د سپېدارو د دوو لویو ونو سیوري ته چـې د ویـالې پـه څنـډه کـې ولاړې وې، یوه چوتره وه. پر چوترې درې شـپږ ګـزي د مـور غـالۍ وېړې وې. څلورو څنډو ته یې بخملي نیالي پراته وو.

پنځه کسان د یوه برګ دسـمال شـاوخوا تـه ناسـت او د کمسـايي دانې یې کولولې. د صفې څنګ تـه لـس پنځـه لـس ګوپیچـه والا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپکيان د ويالې غاړې ته ناست او د سګرټيو نه يې لـوخړې پورتـه کـولې. څښيـور خپلـې ګونـډې پـر غـالـۍ ولګـولې او چوپـه خولـه کېناست. څو چې يوه سړي لـه ميدانـه پيسـې راټـولې کـړې. اول څښيـور او بيـا نـورو د «دس خـوش ـ دس خـوش» نـارې وکـړې. د پيسو ګټونکي دوه بنډله لس زري لوټونه څښيور ته ورواچول او وې ويل: واخله دا پر هلکانو وويشه.

همدې وخت کې يې ما ته پام شو. له څښيـور نـه يـې وپوښـتل: قليچه! دا څوک دی؟

ـ بار والا دی صايب.

له سر نه تر پښو پورې يې له نظره تېر کړم او ويې ويل: څـه شی دې بار کړي؟

ـ يو څه کچالو دي.

ـ چيرته يې وړې؟

ـ ښار ته. خرڅوم يې.

ـ ماسول (محصول) يې راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ د څه شي ماسول؟ د بل ځایه خو مې نه دي راوړي. د خپلـې ځمکې مې دي.

ـ قلیچه ! دا سړی خو را ته نوی ښکاري. جاسوس ماسوس خو به نه وي؟

قلیچ ما ته په ځیر وکتل او ویې ویل: وﷲ ما خو هم پخوا نه دی لیدلی.

زه په دې ټوله موده په دې فکر کې وم چې دا سـړی خـو را تـه اشنا غوندې ښکاري. اوږدې څڼې، تک سـپین مـخ، نـری ښـکلې شونډې، په رانجو نری تورې کـړې سـترګې، دنګـه سـپینه غـاړه او نری ښځینه اواز یې راته ډېر اشنا وو.

هو را په یاد مې شو. دا خو پخپله فېروز جان و. نریو بریتونـو او پـر زنې څو تاره ږیرې، ګوپیچې او د مرمیو غاړکي یې رنګ بـدل کـړی و. فېروز جان د حاجي مـراد بـای هلـک و. دا څـو کالـه مـې نـه و لیدلی.

پخوا به چې کله کله مراد بای مېلمستیاجوړه کړه او موږ بـه ورغلـو نو فېروز جان به تورې سترګې، سرې شـونډې، سره لاسـونه او سره اننګي، ښځینه کالي په تن، سالو په سر او زنګ په پښو میدان تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو. دمبوره چیان به یې ګډا ته نشول ټینګېدای. شپه به له نیمې واوښته، دمبوره چیان به ستړي هلاک اوړد وغځېدل خو دی بـه لا هم په میدان کې و او زموږ چکچکو ته به ګډېده.

پنځه کاله مخکې اوازه ګډه شوه چې فېروز مراد بای ویشـتلی او د هغه له نوې ښځې سره تښتېدلی. خلکو ویل چې فېروز د بـاې لـه نوې ښځې سره تار غځـولی و. رښـتیا خـو دا وه چـې حـاجي هغـه ښځه چې د ده د لور په عمر وه، د زرکانو په جنګ کـې ګټلـې وه. که نه دی خو د ښځو شوقي نه و. د شپې به په جلا کوټـه کـې لـه فېروز سره ځملاسته. چې په کور کې به یې هر کار و نـو فېـروز بـه یې استاوه. کوروالا یې له فېروز نه ستر نه کاوه. یوه ورځ چې مـراد باې له خپلې مشرې ښځې سره لانجه کـړې وه، هغـې ورتـه پیغـور ورکړی و چې شرم وکړه ښځه دې له فېروز سره جوړه ده او ته ما ته ببرېږې.

مراد غوښتل چې فېروز وولي خو هغه پر وار ړومبی کړ او پر تنـدي یې وویشت. وروسته بیا خبر شوم چې فېـروز پـه یـوه تنظـیم کـې قوماندان شوی خو خبر نه وم چې چېرې اوسي.

د فېروز غږ له چورتـه وایسـتم: تـا تـه وایـم! څـوک یـې؟ چـا تـه جاسوسي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زه قدوس یم... د مرادبای اندېوال. فېروز جانه ما نه پېژ...

پر اوږه مې یو سخت ګوزار وشو. خبره مې غوځه شوه. پړمخې وغورځېدم. د لغتو او کنداغونو باران راباندې جوړ شو. ولې، ملا، ورنونه، سر، یو ځای مې هم روغ پاتې نشو. یو ډول تود شی مې غاړې او زنې خوا ته را وبهېده. لاس مې پر تېر کړ. وینې وې.

څنېبور له ویښتانو ونیوم. پورته یې کړم او د فېروز مخې ته یې ودرولوم. ټول بدن مې خوږېده د ودرېدو وس را کې نه و. فېروز راته بد بد وکتل خپل اواز باندې یې زور وکړ چې ډېر شي او ویې پوښتل: زه څوک یم؟

ـ ته فېروز جان یې.

په ټول زور یې یو سوک په خوله راکړ او چیغه یې کړه: زه قوماندان یم. قوماندان پلنګ.

کابل

افغان ـ هند روغتون

۱۳۸٦ ـ ۰٦ ـ ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زوی سره خواله

داود جان به اوس ستر شوی وي. زه چې دې خوا ته راتلم، د نهو میاشتو و. خاپوړې یې کولې ـ یو... دوه... درې ـ روژه کې مې درې کاله پوره شول. له روژې نه تر لوی اختره دوې میاشتې او یوه میاشت بله دا یې درې میاشتې ټیک درې میاشتې باندې درې کاله کیږي چې نه مې دی لیدلی. ماما یې چې اختر کې زما پوښتنې ته راغلی و، وویل: داود جان ډېرې خوږې خبرې کوي. چې څوک ورنه پوښتنه وکي چې «پلار دې چېرې دی؟» هغه په خوږه ماشومانه ژبه ځواب ورکوي «پلال مې د دېوانو جنګ ته تللی زما پلال ډېل غیلتي سړی دی» مانا پلار مې ډېر غیرتي سړی دی.

داود جانه زویه! د زړګي سره! پلار دې ریښتیا غیرتي دی. څه وکړم، همدې غیرت له تا نه لیرې کړم. ګومان کوم چې هغه کابلي تروړزي به مې ریښتیا ویل. هغه راته ویل چې «دغه مرګونه چې تاسې یې خپلو کې سره کوئ، دا غیرت نه دی، دا بې غیرتي ده.» ما ورسره نه منله. ویل به مې چې ته فارسیوانانو سره لوی شوی یې. ته په غیرت څه پوهېږې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس چې وینم، لکه چې هغه ریښتیا ویلي وو. خپل اوښی جنت گل مې وواژه. زما خور یې وهلې وه. هاغه ورځ مې خور ځومره راته ژړلي و. یوه سترگه یې تکه شنه اوښتې وه. ما هم ځو ځلې خپله ښځه همداسې ډبولې ده. ستارگل لالا وایي چا چې خپله ښځه نه وي وهلې، جنت ته نه ځي ځکه چې ښځه ناقص العقله ده. مور ته مې دې هم خدای خیر ورکړي، په هاغه ورځ یې ځومره زهیر کړم چې «ته بې غیرته ځنگه راغلې! خور دې په سرو سترگو درته ژړل خو تا هیڅ هم ونه کړل؟ پلار دې درې مړي کړي وو. خدای دې یې وبخښي داسې غیرتي سړی و. تا غوندې خو نه و.»

زه هم پښتون یم، پیغور کله منلی شم. هغه هم بیا د خپلې مور پیغور! ماشین مې په اوږه کړ. د هغوی کلي ته لاړم؟ جنت گل په پټیو کې کار کاوه؟ چې ورننږدې شوم، د لیرې نه یې غږه را ته خلاصه کړه. د هغه خبرې مې هیڅ نه هېریږي. «اوهو ناځوانه! ته چېرته یې. گهیځ مې درته چرگ حلال کړی و خو چې خبرېدم ته وختي تښتېدلی وې. خیر دی زه تا غوندې ناځوان نه یم. بل چرگ به درته... دا څه کوې؟ ماشین سره ټوکې مه کوه... وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکه! لیونی شوی خو به نه یې؟ اوهو ګوته دې له ماشې ایسته که... دا څه کوې؟ ماشین ډک دی...»

ما هېڅ ونه ویل. پر ماشې مې ګوته ټینګه کړه. ډز شو. سړی پر ځمکه ولوېد او زه وتیښتوم. څو پورې چې د هغه ورونه را رسېدل، ما ځان د ماما کور ته رسولی و. له هغې ورځې ستا دیدن راباندې حرام شو. اوف! داود جانه! غیرت مې وکړ خو اوس خپل کور کلی رانه پاتې دی. د جنت ګل ورونه او د اکا زامن یې لارې څاري. که ورپېښ شم نو د ژوند څکه به هم ونه کړم. له مرګه نه ډارېږم خو په دې وېرېږم چې تاسې به څنګه وکړئ. ځمکه مې د تره زامنو ته پاتې ده. زه د پلاره همدا یو سر پاتې یم. تا غوندې زه هم ورور نه لرم. د تره زامن خو مې اوس سم خلک دي، خپله دهقاني اخلي او نوره غله دانه تاسو ته درکوي. خو هغوی هم په پوست پاک نه دي. سبا ته به هغوی هم راته تربور شي. که یو ځل زما سترګې پټې شي نو پټې څه چې ان ستا مور به هم ځان ته په نکاح کړي.

نو ما څه ګټه وکړه؟ پخپله د عمرونو مساپر شوم، کلی را نه پاتې شو. د پنجاب په دې ګرمیو کې د خښتو مزدوري کوم. شپه ورځ کړېږم. هره شپه مې سترګو ته درېږې. هره شپه دې په خوب کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينم. خدای خبر چې ته به همداسې يې چې زه دې په خوب کې وينم که نه.

خورکۍ مې بې چاره هره ورځ ډبول کيږي. د کور ټول کارونه پر هغې دي. د غوا لوښل، د سرې ټولول، غويانو ته واښه رېبل، اوبه راوړل، لو او لور او ټول نور کارونه. خپل وړوکي لېوره ته ناسته ده. هر ليور چې يې کور ته ننه وځي او د خپل ورور عکس ته گوري نو دا له کمځيو را نيسي او چې څومره وس لري، هغومره يې وهي. د خوانښې يې هم چې هر وخت زوی ور په ياد شي، د دې ويښتان شکوي. پخپله هم ژاړي او دا هم ژړوي. زمور له کوره يې منع کړې. ښو شپو ته يې هم نه ورولي. د نري رنځ مريضانو غوندې وچه کلکه شوې. دا خبرې مې مور په کسيټ کې کړې وې. په ډېرو ننواتو هغه خلک دې ته راضي شوي دي چې يوازې زما مور په اختر کې لاړه شي او خپله لور وگوري.

څو بجې شوې؟ اوهو! يوه نيمه بجه ده. ټوله شپه مې په ويښه تېره کړه. سبا وختي بيا زه يم او د خښتو قالب. ته ودرېږه چې يو سگرټ خو وڅکوم. دا قوطی خو تش دی. نن شپه مې څو دانې سگرټ څکولي؟ ته ودره! لس دانې هغه بل دبي کې وې، شل هم دا. دېرش دانې سگرټ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خدایه! هر څه دې رانه واخیستل خو دا خوب رانـه مـه اخلـه
که نه نو لېونی به شم... ټوخه... ټوخه...

کابل

افغان _ هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰٦ _ ۰۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما او خوریي

۱۹۹٤ کال و. څو ورځې کېدې چې تقاعد مې اخیستی و. د جرمني په فرانکفورت کې اوسېدم. په همدې ښار کې زېږېدلی هم وم. د کریسمس ورځ وه. ما وار له مخې پتېیلې وه چې کریسمس کې به له ځانه نیکولاس یا پاپا نویل* جوړوم. پرون مې له بازاره د نیکولاس ځانگړې جامې اخیستې وې. اوږده سره بخملي چپنه، اوږده ږیره او بریتونه، سره بخملي خولۍ او اوږدې سپینې څنې.

زموږ د ښار په یوه څنډه کې د بهرنیو کډوالو یو کمپ و. په دې کمپ کې د بیلابېلو هیوادونو کډوال دېره وو. ما پرېکړه کړې وه چې د همدې کډوالو ماشومانو ته به سوغاتونه ورکوم. د نیکولاس جامې مې واغوستې. په څو کڅوړو کې مې د ماشومانو لپاره سوغاتونه واچول او خپل موټر کې د کمپ خوا ته وخوځېدم. د کمپ له مسول څخه مې اجازه واخیسته او د ننه لاړم.

ښکلې ورځ وه. له اکتوبر څخه تر ننه پورې مو لمر نه و لیدلی خو نن آسمان شین و. د کډوالو ماشومان د کمپ انگړ ته راوتلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوبې یې کولې. په هغو کې ځینې پوهېدل چې نیکولاس کوچنیانو ته سوغات ورکوي نو زما خوا ته یې رامنډې کړې. ما هم کڅوړو ته لاس وغځاوه او هر یوه ته مې یو څه سوغات ورکړ. د ماشومانو خندا او خوشحالۍ ما ته ډېر خوند راکاوه.

ما ته خو خدای اولاد نه دی راکړی نو ځکه مې ماشومان ډېر خوښېږي. ریښتیا ماشومان خو باید د هر چا خوښ شي. د خدای پاک او معصوم بندګان دي. همداسې مې سوغاتونه ویشل او وړاندې تلم. سترګې مې پر یوه کوچني هلک ولګېدې چې له نورو کوچنیانو څخه لیرې د دیواله کنج کې لمر ته ناست دی او په چرت کې ډوب دی. عمر به یې د څلورو - پنځو کالو په شاوخوا کې و. زړه مې وربانده‌ې وسو. ورنږدې شوم. ما وې د خپګان پوښتنه به هم ترېنه وکړم او یو څه سوغات به هم ورکړم. خو زما په لېدو یې له خولې یوه کړیکه پورته شوه او بېسده شو.

وار پار رانه خطا شو په بېړه مې په غېږ کې ونیو. غوږ مې یې سینې ته ورنږدې کړ. زړه یې درزېده. بیا مې غوږ پوزې ته یې ونیو. سا یې هم کښله. یو څه ډاډه شوم چې ژوندی خو دی.

له مخامخ بلاک څخه یوې ښځې چې خپل تور پړونی یې په لاس ټینګ نیولی و، زموږ خوا ته رامنډه کړه. پوه شوم چې د هلک مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. له جیب نه مې موبایل راوایست او روغتون ته مې زنګ وواهـه. په څو شـېبو کـې امبـولانس راورسـېد. هلکـی مـو امبـولانس کـې واچاوه. مور یې په خوا کې کېناسته. زه پخپل موټر کې امبـولانس پسې روان شوم.

روغتون کې ډاکترانو وویل چې ماشوم سخت وېرېدلی دی. خـو د اندېښنې وړ داسې څه نشته.

د کوچني مور زما ړیرې ته اشاره کوله او پخپله ژبه یې څه ویله. زه همدومره پوه شوم چې ماشوم زما له ږیرې څخه وېرېدلی دی.

ږیره او برېتونه مې لرې کړل. د نیکولاس جامې مـې هـم لـه ځانـه وایستې. په انتظار خونه کې کېناستم. نږدې نـیم سـاعت وروسـته نرس راباندې زېری وکړ چې ماشوم په سد شو. په دې وخت کې د کمپ مسوول هم له یوه ژباړونکي سره راورسـېد. پـه ګـډه د هلـک لیدو ته ورغلو. د خوارکي رنګ بیخي تښتېدلی و. ورنږدې شوم. پر ویښتانو مې لاس ورتېر کـړ. پـه ماشـومانه ژبـه یـې کـوم څـه راتـه وویل.

ژباړونکي ما ته کړه: هلک تا ته وایي چې ماما ته څوک یې؟

_ ماما؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هو. د افغانستان ماشومان له خپلو ماماګانو سره ډېره مینه کوي.

ـ ورته ووایه چې هو زه دې ماما یم.

همدا چې ژباړونکي زما خبره ورته وکړه، ماشوم زما لاس ونیو. خپلې خولې ته یې نږدې کړ او بیا یې ښکل کړ.

اوه خدایه! دا څومره مینه ناکه ماشوم و. ما یې هم تندی ښکل کړ. عجیبه احساس مې درلود. ګومان مې کاوه چې زړه مې ویلې کېږي. دې ماشوم مې زړه بیخي له ګوګله وایست. په زړه کې مې ورته ډېره مینه پیدا شوه.

ژباړوونکي ته مې وویل چې د هلک له مور څخه دې پوښتنه وکړي چې هغه ولې له ما څخه ډارېدلی و.

ژباړونکي د هغې کیسه داسې راوژباړله: شپږ میاشتې پخوا کله چې کور مو په کابل کې و، یوه ورځ تا

غوندې ږیرور زموږ کور ته راننوتل. هلک ویده و خو د هغوی په شور ماشور راویښ شو. ږیرورو د ده پلار ته ویل چې پیسې راوباسه خو هغه په زاریو ورته ویل چې موږ پیسې نه لرو. ما احمد ګل د کوټې په یوه کنج کې پټ کړی و. ما هڅه کوله چې د زوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې مې پټې کړم. خو هغه د پېښې ننداره کوله. څه کم یو پـاو دغه لانجه روانه وه. چې ناڅاپه یوه بېرور ماشې ته ګوته یوړه په یوه شیبه کې یې د احمد پلار اوږد وغځاوه. ظالمانو پر تندي ویشتلی و. له خولې نه یې اخ قدرې هم راونه وت. ځـای پـه ځـای یـې سـا ورکړه.

هغې دا وروستۍ جملې په سلګو سلګو وویلې. نور یـې نـو د خپلې ژړا مخه نه شوه نیولی. احمد هم له ژړا سره کړیکـې کـولې او زما اوښکې هم روانې وې.

د احمد مور چې ژړا یې وار په وار خبرې غوځولې، وویل: لـه هغــې ورځــې... راوروســته... چــې هــر وخــت... بېــرور وینــي... همداسې بېسده کیږي.

دغې کیسې ډېر غمجن کړم. ځان مې ګرماوه چې ولې مـې د احمد په زړه کې دا تریخ یاد ورتازه کړی.

خو اوس ډېر خوښ یم چې لـه داسـې ګـلالي ماشـوم سره آشـنا شوی یم. اوس هغه زموږ ژبه زده کړې ده. ما شېفر ماما بولي او زه هغه ته د ده پخپله ژبه «خوریی» وایم. چې ریښتیا ووایم، ما په ټول ژوند کې له چـا سره دومـره مینـه نـه ده کـړې. اوس هـره یکشـنبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپ ته ځم. خوريي راسره اخلم په موټر کې چکر ورکوم. موټر يې ډېر خوښيږي. په پارکونو او مېله ځايونو کې يې ګرځوم. له دې کار نه ډېر خوند اخلم. د هغه خوشالي زما روح آراموي.

اوس مې ږيره هم پرېښې ده خو خوريي راځخه نه ډارېږي. ما همدا غوښتل چې د هغه ذهن ته دا خبره واچوم چې ږيره هېڅ ګناه نه لري، ګناه خو د ږيرې ځينې نا اهله ښتنان کوي.

کله کله احمد راته وايي: شېفر ماما! کاشکې دا ټول ږيرور لکه تا غوندې واى.

او زه ورته وايم: کاشکې د دنيا ټول ماشومان ستا په شان مينه ناکه واى.

کابل اريا کلينيک

۰۵- ۰۳ – ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا مې ماتـه شو ه

له مطالعې نه ستړی شوی وم. له کوره د باندې ووتـم چـې سـياله وکړم. زموږ له کور څخه درې ـ څلور سوه ګـزه لـرې کرونـدې وې. هلته هـوا ډېره ښـه او چوپـه چوپتيـا وه. پخـوا بـه هـم کلـه کلـه د مطالعې لپاره هلته تلم. په دې ورځ هم همغو پټيو خوا ته لاړم. څو واره مې ژوره سا واخيسته. طبيعت ډېر خوند راکړی و. د ونو سيورو ته روان وم. د پټيو منځ ته لا نه وم رسيدلی چې د زګېـرو سره مـې داسې يو غبږ تر غوږو شو: آخ! ملا مې ماته شوه.

شاوخوا ته مې په ځير وکتل خو هيڅ څوک هلتـه نـه وو. هـره خـوا مې وکتل. د ونو سرونو ته مې هم نظر واچاوه خو هلتـه هـم څـوک نه وو. سترګې مې تنګې کـړې او لاس مـې د سـترګو لـه پاسـه پـر تندي کېښود ترڅو هر څه سم ووينم خـو تـر هغـه ځايـه چـې مـې سترګو کار کاوه هيڅ څوک نه ښکارېده. ګومان مې وکړ چې ماغزه مې سـتړي شـوي دي او همداسـې مـې خيـالي غبږ اورېـدلی. پـه همدې سوچ کې وم چې بيا مې هماغه غبږ تـر غـوږو شـو: آخ! مـلا مې ماته شوه.

دا خبره راته ډېـره آشنا وه. خو نه پوهـېدم چې چېـرې او د چـا لـه خولې مې اورېدلې وه. لږ وروسته مې ذهن ته راغله چـې دا زمـوږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګاونډي میرویس خان خبره وه. د تنظیمي جګړو پر مهال د هغه په کور یو توغندی لګېدلی او ځوان شل کلن زوی یې شهید کړی و. کله چې په هغه ورځ میرویس خان له ښاره کور ته راستون شو او د خپل ځوانیمرګ زوی جسد یې ولېد چې په وینو کې لت پت پروت دی نو په زوره یې چیغه کړه: «آخ! ملا مې ماته شوه.» او بیا بېسده شو.

په همدې فکر کې وم چې بیا مې هماغه غږ واورېد. یو ځل بیا مې شاوخوا وځارل. خو څوک رامالوم نه شول. فکر مې وکړ چې هسې وېرېدلی یم.

له جیب نه مې وړکی راډیو راویسته او ومې لګوله. ما وې خپل پام به غلط کړم. په دې ورځو مې خبرونه هم نه وو اورېدلي. بي بي سي راډیو مې ونیوله. خبرونه وو. اول خبر یې دا و: د بودا هغه بې ساري مجسمې چې شاوخوا یونیم زر کاله پخوا جوړې شوې وې، نن طالبانو په بم والوزولې.
دغه خبر مې چرت ډېر خراب کړ. نور مې نه څه لیدل او نه مې څه اورېدل.
راډیو هسې چالانه وه خو زه په فکر کې ډوب وم. د وخت په تېرېدو نه پوهېدم. خدای خبر چې به یو ساعت همداسې ډوب وم که لا ډېر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه غر بیا په سد کړم. پورته مې وکتل مخامخ یو سپین ږیری سړی ولاړ و. اوږده سپینه ږیره او اوږدې څڼې یې وې. سر تور سر و خو یوه نری ریتاړه یې پر تندي باندې تړلې وه. کمیس یې ګونځې ګونځې او لمن یې ګرده وه. د پرتوګ پایڅې یې تنګې او ګونځې ګونځې وې. په پښو کې یې تر زنګانه پورې له نیمڅي نه جوړې شوې موزې وې. چپنه یې هم له نیمڅي نه جوړه وه. پر غاړه یې د سپینو زرو یوه څلور کنجه غاړکۍ ځړېده چې د فیل یو غاښ ورپورې ټېنګ شوی و. په یوه ګوته یې ګوتۍ وه. د ګوتۍ کړۍ د سپینو زرو او غمې یې د عقیقو و. په غمي کې یې د آتنا د خدایګوټي انځور د یوه ولاړ بني ادم په توګه ښکارېده. د څرمنو پر ملاوستني یې د ژوو او الوتونکو انځورونه کیندل شوي وو. یوه خټینه کوزړۍ لکه اوسني پټک یې تر ملا تړلې وه. پر کوزړۍ باندې هم د ګلانو رنګه انځورونه کښل شوي وو. تر شا یې لیندۍ او د غشو کڅوړه وه. په یوه لاس کې یې یوه نیزه او په بل لاس کې یې یو ډبرین ګرز و.

ملا یې کړوپه وه خو په سترګو کې یې پنځه زره کلن برم ځلېده. په زګېرو یې ویل: اخ! ملا مې ماته شوه. خپلو بچو مې ملا راماته کړه.

کجکی ۱۳۸۵؛ ۱۱؛۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ونډ ویزه

زما اټکلونه ټول غلط وختل. زما ګومان دا و چې ملي اردو کې به ونډ نه وي او زه چې د مقاومت پر مهال په ونډونو روږدی شوی یم، بې له ونډه به څنګه وکړم.

د یوه کنډک قوماندانۍ یې راکړې وه. هر څه د امریکایانو په لاس کې وو. پیسې، اکمالات، خرېداري او ټول شیان. ما ویل امریکایان خو غلا هم نه کوي نو خپل مشاور سره به څنګه ګوزاره وکړم.

د وخت په تېرېدو سره هر څه آسانه شول. د خپل مشاور ـ روبینسن ـ په هکله مې له هغه متله کار واخیست چې وایي «شوق بچه ره پیدا کو» دغه زوی مړی د ترفیع ډېر شوقي و او د ترفیع لپاره یې باید له افغانستانه د ښې دندې د ترسره کولو ثبوت وړی وای. ډېر هوښیار سړی و. نه پوهېږم څنګه خبر شوی و چې زه په دفاع وزارت کې ډېر کسان پېژنم. چې رېښتیا شي نو مقاومت کې خو هماغه یو خدای بخښلی و چې سترګې مو ترې سوزېدلې، دا نور چې اوس ریسان او وزیران دي هغه وخت یې په یوه میدان کې راسره قمار وهل او یوه پره کې یې سګرټې راسره څکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن هم لکه چې زما په شوق خبر و. یوه ورځ یـې راتـه وویـل: راځه چې انډیوالي سره وکړو. ته به ما ته د دفاع وزیـر پـه لاسـلیک یو مډال واخلې او زه به په خریداري کې ستا مشورې پـه پـام کـې ونیسم.

بس ما نور څه غوښتل. د انډیوالي لاس مو سره ورکړ. مـلي اردو نوی جوړ شوی و او هېڅ شی یې نه درلود. له موبـل او فرنېچـر نـه نیولې بیا تر پیالو، ترموزونو، کمپلو، د حـمام د سـامانو، قرطاسـیې او په لسهاوو قلمه نورو شیانو پورې مو باید بازار کې رانیـولي وای. وراره مې شیرین آغا د روبینسن ترجمان و. هغه اول له دوکاندارانو سره کتل او نرخونه یې مالومول بیا یې هغو ته ویل چې د هـر شي بیه دې په بل کې یونیم او ان دوه وارې زیاتې ولیکـې. د شـیانو د اخیستلو نه وروسته، زه او شیرین آغا بېرتـه دوکانـدارانو تـه تلـو او خپلې پیسې مو څنې اخیستې. وروسته بیا خبر شوم چې شـیرین آغا له دوکاندارانو څخه کمېشن هم اخلي او له مـا یـې پټـوي خـو څه مې ورته ونه ویل. ما وې څه پرېږده دی هم ځوان دی او د وند خو همدا لاره ده چې په وند کې وند ووهې. که له مـا نـه غـلا ونـه کړي نو له نورو یې هم نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د موټرو تلاشۍ ته تللي وو. د جلال آباد له خوا یو لنډه کروزر موټر ډېر چټک راروان و. ما وې په دې کې به خامخا کوم فساد وي نو له خپلو باډیګاردانو سره تیار په خپل موټر کې کېناستم. لنډه کروزر راورسېد خو تلاشۍ ته یې ونه دراوه او همداسې تېر شو. زما موټر هم ورپسې شو. هلکانو ته مې وویل چې ډزې به نه کوئ.

لنډه کروزر د یوه کلي څنګ ته ودرېد. دوه کسان ورنه کښته شول او په منډه کوڅې ته ننوتل. زه بیخي ورلنډه وم. هغوی مې نیولی شول خو پرې مې ښودل چې وتښتي. ژر ژر مو د موټر د سیټونو لاندې او باډۍ وسپړل. د تریاکو دېرش کڅوړې مو پیدا کړې. پنځه لس مې ورکې پرېښودې او نورې مې یې خپل موټر کې بار کړې. دې وخت کې روبینسن هم راورسېد. په هیښتیا یې زما د موټر بار ته وکتل او ویې پوښتل: ډګرمنه! دې تریاکو باندې څه کوې؟

ما په خندا ورته وویل: ورباندې ستا لپاره مډال اخلم.

هغه هم په خندا شو او نور یې څه ونه ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار مې ډېر ښه روان و. د وند نورې لارې مې چا ته نـه ښـییم خـو همدومره وایم چې په یوه کال کې مـې درې پـوړیز کـور جـوړ کـړ. موټرونـه مـې واخیسـتل او څـو شرکتونـو سره شریـک هـم شـوم. د روبینسن غم مې هم کړی و. د ورېښمو یوه دولس گزي غالۍ، څو افغاني ښځینه کمیسونه او یو څو اوسپنیزې مجسـمې چـې مـا پـه دوو روپو هم نه اخیستلې خـو د هغـه خوښـې شـوې وې، ورتـه پـه ډېرو پیسو اخیستې وې.

کال پوره شو او روبینسن بېرته امریکې ته ستنېده. لـه وعـدې سره سم ما د دفاع له وزارت څخه ورته یو مډال واخیست چې پر کاغذ یې د دفاع وزیر لاسلیک کړی و.

د هغـه لـه تلـو څخـه څـو ورځـې مخکـې نـوي مشـاوران راغلـل. روبینسن زه هغو ته داسې معرفي کړم: ډگرمن جان آغا ډېـر تکـړه، پوه او صادق قومندان دی او په ملگرتیا کـې خـو بیخـي جـوړه نـه لري.

د دې خبرې سره یې ما ته وکتل او سـترگه یـې راتـه ووهلـه. دواړو کټ کټ په خندا شوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن د مخه ښې پر مهال د نوي مشاور لاس زما په لاس کې راکړ او ویې ویل: ما له جګړن بلک سره خبره کړې. هماغه تړون چې زما او ستا تر منځ و، ستا او د ده تر منځ به هم پاته شي.

په داسې حال کې چې د درې واړو په څېرو کې مو د بري او خوشالي نښې جوتې وې، یو د بل تر غاړې ووتو او روبینسن مو رخصت کړ. نو څو پورې چې زموږ ملک ته د ترفیع شوقیان راروان وي، زموږ د وند ویزه هم نه ختمېږي.

کابل

حیات افغان _ هند روغتون

۲۹ _ ۰۵ _ ۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري کې منطق نشته

د نظامي روغتون د نفراتو آمر عبدالقدير حيران و چې څه وکړي. د نفراتو ريس ورته امر کړی و چې د روغتون تشکيل به داسې جوړوي چې د قومونو تر منځ انډول په کې مراعات شي. د نفراتو ريس ورته يو فورمول هم ورکړی و. فورمول داسې و چې په هره برخه کې دې په سلو کې پنځه دېرش پښتانه، پنځه دېرش تاجکان، او دېرش نور لږکيان مقرر شي.

خو ډاکترانو دا خبره نه منله. د روغتون علمي مرستيال او درې تنه ډاکتران د نفراتو مسول سره د نفراتو د ريس دفتر ته ورغلل. له ډېر انتظاره وروسته د نفراتو ريس هغوی خپل حضور ته ومنل. هغوې وويل چې په اداري څوکيو کې دغه فورمول تطبيقېدای شي خو په علمي او مسلکي چارو کې نه کيږي. د طب په برخه کې چې د انسان له ژوند سره سروکار لري خو بايد يوازينی معيار پوهه او وړتيا وي، نه قومي تړاو.

خو د نفراتو ريس همدا يوه خبره ټينگه کړې وه چې قانون استثنا نه مني او بايد په هره برخه کې يو شان تطبيق شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو بیا هم پخپلو وړاندیزونو ټینګار وکړ. خو د نفراتو ریس په پای کې وویل: «په عسکري کې منطق نشته»

څو ورځې وروسته د ریس فورمول پلی شو. د فورمول لـه مخـې پـه جراحي سرویس کې هم باید دوه تنـه متخصصـان د لړکیـو څخـه ټاکل شوي وای. خو په دغه لړکیو کې د جراحي متخصصـان څـه چې آن عادي ډاکتران هم نه پیدا کېدل.

عبدالقدیـر د نفراتو ریاست ته رپوټ ورکړ. خـو له هغې خوا بیا هم د فورمول په پلي کولو جدي ټینګار وشو او دا هـم وویـل شـو چـې کـه چېرې په دې لـړکیو کې ډاکتران نشته نو کولای شي د هغوې نرسان په دې څوکیو وګوماري. په پای کې همداسې هم وشول. د یوې اونۍ لټـون څخـه وروسته په ډېـر مشکل په دې لــړکیو کـې دوه کسـان پیدا شــول چـــې د نــرسنګ دوه کلـن کورســـونه یـې لوستي وو او په تشکیل کـې د متخصـص جراحـانو پـه بسـت کـې ونیول شول.

د عبدالقدیر جنجال خو په دې توګه خلاص شو خو د ډاکترانو تـر منځ لانجه اوس شروع شوه. هغوې ویل دا دوه تنـه نرسـان چـې د متخصص ډاکترانو په بست کې کار کوي او د متخصصـانو امتیـاز اخلي نو باید په نوکـریوالي کې هـم د متخصصانو پـه لیسـت کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونيول شي. آخر کې دغه لانجه هم غوځه شوه او نرسان د متخصصانو د نوکریوالي په لیست کې ونیول شول.

یوه شپه چې د همدې نرسانو څخه یو تن نوکري و، د شپې د یوولسو بجو په شاوخوا کې د نفراتو ریس چې پر نس باندې یې سخت درد و، روغتون ته راوستل شو. نوکریوال ډاکتران په بېړه ورغلل چې هغه وګوري. له دوو سره سم اول د داخلي نوکریوالان وروغوښتل شول. هغوې چې د نفراتو ریس معاینه کړ، ویې ویل چې ریس اپندیسیت دی او باید د جراحي نوکریوال له خوا تداوي شي. خو د جراحي نوکریوال په دې لټه کې و چې ځان خلاص کړي او د ناروغ تداوي پر داخله ډاکتر ور واړوي. همدا و چې د ناروغ د کټلو نه وروسته یې وویل: وروره! دا مریض داخلي پورې اړه لرې. ما ورنه پوښتنه وکړه. ویل یې چې پرون یې ګاز پاس کړی دی (باد یې پرې شوی) نو څنګه به اپندیسیت وي؟

خو د داخلي نوکریوال ورته وویل: ته راشه! زه به درته وښیم چې په ناروغ کې د اپندیسیت ټول اعراض او علایم مثبت دي.

پس له ډېرو چنو جراحي نوکریوال مجبور شو چې د مریض تداوي په غاړه واخلي. ته مه وایه چې تر څو د جراح او داخله‌چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ لانجه غوځېدله، د ريس اپندکس چاودلی او ميکروب يې په ټول نس کې تيت شوی و. دا وخت د شپې درې بجې وې چې د نفراتو ريس يې عملياتخانې ته داخل کړ. په دې شپه د جراحي د نوکريوال قسمت بيخي خراب و. له يوې خوا له وخيم ناروغ سره مخامخ و او له بلې خوا د جراحي نور نوکريوالان ټول د کوم بل ډاکتر واده ته تللي وو او دی بيخي يوازې و.

بس وايي چې له پيښې نه تېښته نشته. د نفراتو ريس يې د عمليات پر مېز واچاوه. د انستيزي نوکريوال مريض ته بيهوشي ورکړه او د عمليات وار ورسيد. هغه حيران و چې څه وکړي. د عملياتخانې نرس ورته وويل: آمر صايب! نورو جراحانو خو به د داسې مريضانو نس د سينې له هډوکي نه نيولې ان تر سپوږمۍ پورې څيرل. نو ته هم همداسې وکړه.

هغه هم چاړه راوخسيته او د نرس په لارښوونه يې د مريض ټول نس وڅيره. په دې وخت کې د غوځ شوو رګونو څخه وينې وبهېدې. د هغه رنګ وتښتېد. خولې پرې راماتې شوې. حيران و چې څه وکړي خو بيا هم د عملياتخانې نرس لاس په کار شو او ژر ژر يې د غوځ شوو رګونو سرونه په يوې برقي آلې باندې وسيزل. د عملياتخانې د نرس کمال هم همدوره و. تر دې وړاندې هغه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه نشو کولی. اوس نو دواړه حیران وو چې څه وکړي. د مریض نس د ملنګانو د کجکول په شان خلاص پاتې و او د خیر سوالونه یې کول.

د نوکریوال په ماغزو کې ناڅاپه یو فکر د برېښنا په څېر وځلید. د جراحي لاسپوښونه (دستکشونه) یې وکښل. څنګ کوټې ته ولاړ. د پتلون له جیب نه یې موبایل راویست. یو نمبر یې دایل کړ. خو له هغې خوا کمپیوټر وویل: «دغه نمبر والا سړی خارج د ساحې سفر کړی. وروسته زنګ ووهئ»

بل نمبر ته یې زنګ وواهه خو بیا هم کمپیوټر ځواب ورکړ: «د دې خبرتیا له اورېدو څخه وروسته خپل پیغام کېږدئ»

په همدې توګه لسګونو شمېرو ته یې زنګونه ووهل خو د موبایل کمپنیو هم د ده له قسمت سره لاس یو کړی و او د ټولو کړو ګناهونو کساتونه یې ځنې اخیستل.

څه سر به مو خوږوم شپه تر سهاره همداسې تیره شوه. سهار چې رسمیات شروع شول او نور ډاکتران راورسېدل. د ریس روح اسمان ته ختلی و. د ورځې په یوولسو بجو باندې د ریس جنازه خاورو ته وسپارل شوه. د یوه دولتي فرمان په ترڅ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «بچهٔ سقاو » مډال ورکړل شو. یو بل منصبدار د هغه ژوندلیک ولوست چې په پای کې یې ویل شوي وو:

ریس صاحب دومره قانوني سړی و چې آن خپل ژوند یې هم د «قانون استثنا نه مني» تر مقولې قربان کړ.

خو ډاکترانو ویل چې د نفراتو ریس د خپلې هغې خبرې قرباني شو چې ویل یې «په عسکري کې منطق نشته.»

هلمند کجکی

۲۸ . ۸ .۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرات

درې کاله کیږي چې د وړکتون مدیره یم. دا چې څنګه مې دغه څوکۍ ونیوه، بېله خبره ده. اولو ورځو کې به مې ځان سره ویل چې تا خو په ټول ژوند کې یو ساده ماموریت هم نه دی کړی نو مدیریت به څنګه کوې؟ چې ریښتیا شي مکتب مې ان لس کاله پخوا تر نهمه پورې ویلی و. بیا وروسته مې یو چا ته پیسې ورکړې هغه د دولسم صنف شهادتنامه راته جوړه کړه. اوس هغه درسونه مې ټول هېر شوي دي. حیرانه وم چې څه به کړم. خو په دې دریو کلونو کې مې تجربه دومره زیاته شوې ده چې اوس وزارت هم راته اسانه برېښي.

په لومړۍ ورځ چې وړکتون ته لاړمه، ښوونکې او خاله‌ګانې مې خپلې شعبې ته راوغوښتلې. په ډېره عادي لهجه مې باتې شروع کړې: «ما دا مدیریت چیرته کاوه، خو څه وکړم دا د وړکتونونو ریسه نه ده، دا خوارکۍ ډېره را ته ټینګه شوه. ویلې دا ډېر مهم وړکتون دی زه پر بل چا اتبار نشم کولای او داسې لکه تا غوندې بله تکړه مدیره چېرته پیدا کیږي.»

یوې ښوونکې غوښتله چې څه ووایي خو لا یې خوله خبرو ته نه وه جوړه کړې چې ما خپلې خبرې داسې وغځولې: «مجبوره یې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به مې کړي وای؟ د خاله د لور خبره څوک پر ځمکه غورځولی شي چې بیا دې ډېره صمیمي خورلنه هم وي.»

له تاسو به یې څه پټوم، ریسه خو مې وللّه که په رنګ هم لیدلې وي چې توره ده که سپینه. هسې مې خلک ډارول. باور وکړئ چې دغو خبرو مې معجزه وکړه. زه کراره د خیر پر غونډۍ کېناستمه. زما کارونه نورو ښوونکو تر سره کول. نه له حاضرۍ خبره ومه، نه له راپوره. صادره- وارده، د مکتوبونو او استعلامونو لیکل او استول، محاسبه او لنډه دا چې هر څه پخپله تر سره کېدل.

هرې ښوونکې به په خپله خوښه راته دا کارونه کول. خو ما هم د هغوی زحمتونه بې مجرا نه پرېښودل. هرې ښوونکې ته مې په اونۍ کې یوه ورځ په خپل صلاحیت رخصت ورکاوه. هغوې هم ډېرې خوشحالې وې. یو څه موده چې تېره شوه، استخباراتي کار مې شروع کړ. هغه داسې چې خاله‌ګانو ته مې وویل چې ټولې ښوونکې دې وڅاري او هرې یوې چې یې زما په هکله کومه خبره وکړه، ما ته دې ووایي. په بدل کې به یې ما یو څه لرګي او یا نور توکي ورکول چې خپلو کورونو ته یې یوسي. دغه تدبیر مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه نتيجه ورکړه. د ټولو ښوونکو په زړونو زما وېره خپره وه. هېچا جرات نه کاوه چې په ما پسې خبرې وکړي.

د هري ورځې په تېرېدو سره زما تجربه لا پسې زياتېدله. دا مې هم زده کړه چې څنګه د حاضرو ماشومانو له شمېر څخه دوه چنده زيات په راپور کې وليکم او د خوراکي توکو نيمايي برخه ځان ته وساتم. تاسو ته خو مالومه ده چې په وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره له وچو شېدو نه نيولې بيا تر بورې، غوړيو، وريجو، لوبيا او ډېرو نورو شيانو پورې هر څه پريمانه وي. هره پنجشنبه له غرمې نه وروسته چې په وړکتون کې هېڅ څوک نه پاتې کېدل، مېړه به مې خپل موټر راوست. د خاله په مرسته به مې ټول زېرمه شوي شيان په موټر کې واچول. يو څه به مې خاله ته هم ورکړل. په کور کې مو د هر شي لپاره جلا جلا کندوان وو او چې له کندوانو څخه به هم زياتېدل هغه به مو پر دوکاندارانو خرڅول. څو مياشتې مې دغه کار په ډاډه زړه وکړ. خو يوه ورځ خاله راته وويل: مديره صايب! دا ښوونکې نه دي، دا خپلو کې يو څه څه سره وايي.

ـ څه سره وايي؟ سمه خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هېڅ، بس همداسې سره وایي چې دا اضافي مواد باندې څه کیږي.

ـ تا ورته څه ونه ویل؟

ـ نه نو ما به څه ویلي وای. هغه ټیټکی نه ده ...

ـ څوک. زرغونه خو به نه یادوې؟

ـ هو هماغه. هغې ویل چې مواد خو به خامخا مدیره خپل کور ته وړي. نور څوک خو یې وړای نشي.

ـ هغوې پسې مه ګرځه. چاره یې اسانه ده.

سبا مې د رخصتۍ پر مهال ټولو ښوونکو ته یوه – یوه کیلو وچې شیدې او همدومره بوره ورکړل او ورته مې وویل چې دا مواد اضافه وو. ما وې پر تاسو به یې وویشم چې خپلو بچو ته یې یوسئ. بس همدا و چې د ښوونکو خولې پټې شوې او زه بیخي بېغمه شومه.

خو نن یوه بله ټکه راپرېوته. د پنجشنبې ورځ وه. میړه مې په دوو بجو خپل موټر راوست. موټر مو د وړکتون د انګړ دننه ودراوه. خاله او مېړه مې راسره لګیا شول. په بېړه مو زېرمه کړي شیان موټر ته واچول. مېړه مې جلو ته کېناست. خاله لاړه چې دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصه کړي. همدا چې دروازه خلاصه شوه سترګې مې د ورکتونونو پر معاونې ولګېدې چې له اداري مدیرې سره د دروازې شا ته ولاړه وه. اوه خدایه! دا څه لوبه رابانديې وشوه. اوس به څه ځواب ورکړم.

مخې ته یې ورغلم. ښه راغلاست مې ورته ووایه. غبر مې لړزېده. زړه مې درزېده او ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مې یخې خولې راماتې وې.

هغوې لکه چې چا ورته ویلي وي، سیده د موټر خوا ته ورغلې.

معاونې په تونده ژبه پوښتنه وکړه: موټر کې مو څه بار کړي دي؟

ژبه مې بنده بنده کېده. ځواب مې ورکړ: هېڅ... بس... هغه... څه شی دي... هغه اضافي مواد دي صایب.

_ اضافي مواد؟ اضافي مواد له کومه شول؟

_ معاونه صایب... هغه... هغه داسې ده... داسې ده چې کله کله به ماشومانو غیرحاضري کوله کنه.

_ نو بیا؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ بیا به مورې په راپور کې... صایب په راپور کې به مو حاضر نیول.

ـ دې ته وایي عذر بدتر از گناه.

په دې وخت کې مې مېږه له موټره راکوز شو. زړه کې مې وویل چې ځه د ده ژبه خو تېزه ده، له جنجاله به مې خلاصه کړي. خو معاونې هغه ته هم په آمرانه لهجه وویل: ته نه شرمېږې چې د ښځې غلا ته دې ناست یې؟

د هغه ژبه هم پڅه شوه. ویې ویل: والله... خورې... داسې ده... داسې ده چې

ـ ما خو اورېدلي دي چې ته په کومه موسسه کې پنځه سوه ډالره معاش لرې.

ـ هو... خورې. همداسې ده.

ـ نو بیا غلا ولې کوې؟

ـ والله... نو څه ووایم.

زما داسې قار ورته راغلی و چې د ده ژبه خو دومره تېزه وه چې د همدې ژبې له برکته په موسسه کې مقرر شوی و که نه نو بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال خو ولله که ولري خو اوس څه بلا وهلی چې خبرې نشي-کولای.

معاونې بیا ما ته وویل:

_ ته څنګه نه شرمېږې چې د ماشومانو حق خورې؟

اداري مدیرې وویل: چې یو ځل یې ښارنوالۍ ته معرفي کړو بیا به وشرمېږي.

په همدې وخت کې مې یوه خبره په ذهن کې لکه برېښنا وځلېده ورته مې وویل: خیر دی معاونه صایب. مه مې ځوروئ. تاسې خو هم لویه خېل خانه لرئ. زه خبره یم چې ستاسو مېلمانه هم ډېر دي. دغه مواد به تاسو ته _ تاسو دواړو ته به درکړم. خو چې ښارنوالۍ ته مې ونه لېږئ.

معاونې ویل: ته غواړې چې موږ هم په دې غلا کې درسره شریکې شو؟

_ نه... نه... خدای دې نکړي... معاونه صایب دا... دا مواد خو هسې هم اضافي دي کنه... صایب مصرف یې وختي تېر شوی نو ولې به غلا وي؟ دا خو ستاسو حق دی.

_ نه. نه. په دومره کي موادو به زموږ رنګ نه بدوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومې لیدل چې لهجه یې یو څه نرمه شوې نو جرات مې زیات شو. ورغبرګه مې کړه: ولې به دومره‌کی وي؟ هره میاشت کې به همدومره مواد در ورسېږي.

اداري مدیرې وویل: ګوره معاونه صایب! دې خوارکۍ خو هم والله که بده خبره کړې وي. دا بېچاره هم آبرو لري. ولې یې بې پته کوې؟ پربېږده چې خپله غریبي وکړي. ځارنوال ته به یې ځشته ولېږو؟ هسې چې ریښتیا شي، په دولت کې څوک دي چې غلا نه کوي؟

معاونې وویل: څه خیر! ستا په خاطر به یې له ګناه ځخه تېره شم. خو ...

اداري مدیرې زما خوا ته وکتل او د معاونې خبره یې ورپوره کړه: خو چې پخپله وعده وفا وکړي.

په چټکۍ سره مې وویل: صایب بېغمه اوسۍ. هره میاشت کې به مو برخه پخپل موټر کې در ورسوو.

مېړه مې د موټر شاتنۍ دروازې ورته خلاصې کړې او ویې ویل: راځۍ موټر کې کېنئ. زه به مو مواد درسره یوسم او د بل وخت لپاره به مو کورونه هم ووینم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوې په موټر کې کېناستلې او په داسې حال کې چې موسکۍ موسکۍ کېدلې، خدای پاماني يې راسره وکړه.

زه په بېړه کورته لاړمه او د تېرې اونۍ له موادو څخه مې يوه خوندوره حلوا پخه کړه او د خيرات لپاره مې د باندې ولېږله. له ځان سره مې وويل: څه شکر دی چې بلا وه خو برکت يې نه و.

کابل _ اريا کلينيک

۱۳۸۶ – ۰۳ - ۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنگ او سیاست

یو چا د «ډي ان اي» دفتر ته وربللی وم. هلته یو ورکشاپ و. چې ورغلم، کتل مې چې د نویو جوړو شویو ګوندونو د سر کسان ټول حاضر دي. نه پوهېږم چې زه یې څنګه دعوت کړی وم. زه خو نه په کوم ګوند کې وم، نه کوم سازمان کې. یوازې مې کله کله سیاسي لیکنې کولې.

ټولو لوکسې دریشۍ اغوستې وې. ښکلې نیکټایۍ یې تړلې وې. د عطرو بویونو خو یې ټوله کوټه په سر اخیستې وه. یوازې زه په خت پرتوګ کې وم. د کوټې اخر سر ته لاړم او په یوه کنج کې کېناستم. ما وې چې څوک مې ونه شړي. پس له یو څه انتظاره یو دنګ شین سترګی سړی کوټې ته راننوت. یو ساده کوبای پتلون یې د یوه بې لستوڼي کمیس سره اغوستی و. ترجمان یې تر ده ډېر لوکس و. ځان یې داسې را وپېژاند: زه جېمز واکر د امریکا په خارجه وزارت کې د سیاسي ګوندونو په ډیپارټمنټ کې کار کوم. نن تاسو ته د سیاسي ګوندونو تر منځ د ایتلاف په هکله یو څو خبرې کوم.

د دې په ویلو سره سپینې دړې خوا ته لاړ او په انګرېزي باندې یې ولیکل: ایتلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې ټولو ته په ځیر وکتل.

ترجمان ته یې وویل: زما له بکس نه کاغذ او قلمونه راوباسه او پر دې ځو کسانو چې قلمونه نلري، ویې وېشه.

همدا چې ترجمان د قلمونو پر وېشلو پیل کړ، ومې لیدل چې ټولو خپل قلمونه بېرته خپلو جیبونو ته واچول او هر یوه یې ترجمان ته ویل چې:

_ ماته هم راکړه.

_ یگ دانه بر مام.

_ دې خوا ته وگوره.

له کوټې نه حمام جوړ شو.

د جېمز خوله وازه پاتې وه. شاوخوا ته یې حیران حیران کتل.

تاسو څه فکر کوئ چې دا قلمونه څه ډول وو. پارکر؟ شیفر؟ یا کوم بل ډول گران بیه قلم؟

نه بابا ساده بېک قلمونه وو چې ښار کې په پنځو افغانیو خرڅېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې ځنګ ته مې ناست سړي ته فکر شو چې د قلم په اخيستلو دومره خوشاله و چې خوله يې جينګه پاتې وه. سوټ بوټ يې ښه برابر و. ږيره او برېتونه يې هم پاک خرييلي وو. خو تر لاندنۍ شونډې نه يې لاندې يو غټ تک تور مچ ناست و. لاس مې وروغځاوه چې مچ ترينه وشړم. بد بد يې راته وکتل او ويې ويل:

ـ چې ميکنې؟

ـ هيڅ وروره ما وې چې دغه مچ به درنه وشړم.

ـ او بې فرهنګ اې ريش اس يا منګس؟

ـ اوه وروركه بخښنه غواړم. دا ږېره خو دې ما ته بيخي لکه مچ غوندې ښکارېده.

ـ ادم کوهې!

زړه کې مې وويل چې کوهې خو ريښتيا چې يم او په دې که نو څه عيب دی. سمې خو هسې هم زورواکو لاندې کړي دي. موږ بيچاره‌ګان خو مجبوره يو چې په غرونو کې واړوو. خو دا بې فرهنګ يې نو ولې راته وويل. که د داسې ږېرې لرل فرهنګ وي خو ريښتيا هم بې فرهنګ يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل سړکی راغی. کاغذ او قلم یې په لاس کې و. له یوه سره یې د ناستو کسانو نومونه لیکل. د هر چا مخې ته به چې ودرېد، هغه به ځان ورته معرفي کاوه:

ـ بکتاش پیکار گرا ریس حزب جوانان فېشن گرا

ـ رحمان قل جوشان معاون حزب رفاه برای شمال

ـ فروزان فرزانه فر حزب مترقي ارایش

ـ داریوش قبادیان حزب مشارکت فرهنگي

ـ عبدالستار سنتیار مسلمانیک گوند

د «مسلمانیک» کلمه راته عجیبه غوندې ښکاره شوه. خو بیا یو چا راته وویل چې د مسلمانیک «ایک» د ډیموکراتیک له «ایک» څخه اخیستل شوی.

خیر. جیمز په اوتو بوتو سر شو. داسې خبرې یې کولې چې ته وا مورږ ورته ماشومان ښکارېدو. ویل یې چې: «د ایتلاف گټه دا ده چې انرژۍ مو پر ځو برخو نه وېشل کېږي او که چېرې ایتلاف سره وکړئ نو انتخابات گټلې شئ. خو د ایتلاف اول شرط دا دی چې ایتلاف کوونکي باید سره گډې موخې او گډ نظریات ولري.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې مې ووېل چې مور د داسې ګوندونو او تنظیمونو ایتلافونه لیدلي دي چې یو د بل وینو ته هم تږي دي، یو د بل په زرهاوو تنه یې سره وژلي دي او نن په یوه کاسه کې ډوډۍ خوري. نو ته څه راته لګیا یې او د ایتلاف درسونه راکوې؟ مور پخپله په دې کار کې استادان یو. ته وایې ایتلاف کوونکي باید سره ګډې موخې ولري. خو مور تور، سپین، سور او شین سره ګډوو او بیا نو برګ برګ کېږو.

د جېمز په خبرو کې یو ټکی هم نه و چې په یادداشت کولو دې وارزي. خو ټول ناست کسان بوخت وو او قلمونه یې پر کاغذو خوځېدل. ما وې ته ودرېږه چې دوې څه شی لیکي. یوه ته مې سر ورنږدې کړ. که ګورم چې د خپلې امضا پرېکټس کوي. ټوله پانه یې په امضاګانو ډکه کړې وه. یو بل تن بیا داسې ښکارېده چې پر خپل نوم به مین وي، د کاغذ مخ او شاټ یې په خپل نوم ښایسته کړی و. څنګ ته مې ناست فرهنګي چې زه یې بې فرهنګه بللی وم، یو زړه کښلی و چې په غشي سوری شوی. د وینو له څاڅکو څخه یې لښتی بهېدلی او د پاڼې په اخر کې په سیند بدل شوی و. ما خو بیالوژي کې لوستلي وو چې د انسان د بدن

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله وینه پنځه لیټره کیږي نو دا به د کوم ځناور زړه وي چې دومره ډېره وینه لري؟

جېمز د خپلو خبرو په پای کې وویل: ښاغلو! په ځنګ کوټه کې ډوډۍ تیاره ده. مهرباني وکړئ.

د ټولو په څېرو کې د خوشحالۍ برېښنا وځلېده. زه تشناب ته لاړم چې لاس پرېمینځم. خو چې بېرته راغلم «نه دي د ویلو هغه څه چې ما لیدلي دي» پر مېزونو باندې برید و. داسې ښکارېده چې دا ټول خلک له وریجو څخه پرهېز دي او یا خو چا قسم ورکړی چې پرته له غوښې دې بل څه نه خوري. خوړل کاشکې وای. نه پوهېږم چې داړل وو که چیچل وو. اوس که ووایم چې د داړونکو په څېر یې پر غوښو حملې کولې خو ما به هم ملالۍ جویا غوندې پسې واخلئ. تر ټولو جالب خو هماغه فرهنګـي و د چرګ ورنونه یې یو په بل پسې پورته کول. په داسې بېړه یې شخوند واهه چې ته وا د ټېکې کار دی.

ورون به یې په دواړو لاسو ونیو او په جینګو غاښو به یې وداړل. په دې وخت کې جېمز هم راغی خو د فرهنګي په لیدلو بېرته په بېړه ووت. څو شېبې وروسته په منډه راغی. یوه ډیجیټله کمره یې په لاس کې وه. د فرهنګي عکسونه یې په داسې حال کې واخیستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د یوه ورون غوښې یې خلاصې کړې او پر هډوکو یې شخوند واهه. جېمز فرهنګي ته پرله پسې تنکیو تنکیو ویل. فرهنګي هم خپل موټې شوی لاس چې غټه ګوته یې نېغه نیولې وه، جیمز خوا ته ښوراوه او تنکیو تنکیو یې ویل.

څه به ووایم. د فرهنګیانو او سیاستوالو د دې حال په لېدو مې اشتها بنده شوه. فرهنګ او سیاست دواړه مې هغوې ته پرېښودل او خپله لاره مې ونیوه.

کابل

۰۷ - ۰۳ – ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلتوري يرغل

جانو چې په يوه موسسه کې د انګرېزي ژبې ترجمان شو، نوم يې له جانو څخه په جان محمد بدل شو. پخوا به ان خپل مور او پلار هم جانو باله خو اوس چې هغه ځان ته يو تخلص هم پيدا کړی و نو ټولو «ځانګړی صاحب» باله.

هغه دا تخلص په دې خاطر غوره کړی و چې غوښتل يې هر څه يې ځانګړی وي او له نورو نه توپير ولري نو همدا و چې د ويښتانو له ډول نه نيولې بيا تر کاليو، عينکو، او بوټونو پورې هر څه يې ځانګړي شول. که د نورو بوټونه پنډ پنډ وو نو د ده به نرۍ څوکې والا وو. که نورو ځوانانو پينه يي پتلونونه اغوستل نو د ده به بيخي شلېدلي وو. که همزولي يې پيپسي- څښلې، د ده څښاک به بير و. دی په خوراک، څښاک، خبرو اترو او خلاصه چې په هر څه کې له نورو نه جوت توپير پيدا کړی و.

يوه ورځ د همدغسې ځانګړو شيانو په خوړلو ورته د نس درد او خواګرځی پيدا شو او دی يې مجبور کړ چې د ډاکترانو کتنځيو ته مخه کړي. د عادت له مخې ده غوښتل چې کوم ځانګړي ډاکتر ته ورشي، نه کوم عادي ډاکتر ته. نو ځکه يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو د لـوحـو په لوستلو پیل وکــړ. لـه یوه ساعت وروسته یــې یوه ځـانـګـړې لوحـه ولیدله چې پرې لیکل شوي و:

رنځور زیب ډاکتر ناروغمل

متخصص امـراض قلـب، شـش، معـده، ګـرده، روده، جګـر، کیسـه صفرا، قبرغه، مثانه...

تحصیلات عالي در هندوستان

د لوحې اخري لیکه په سره رنګ لیکل شوې وه. تر څو د لرې نه د خلکو په سترګو ولګېږي. جانو له ځانـه سره وویـل: یـاره ځانګړیـه! ځانګړی ډاکتر دې وموند. بس ورځه او ځان ورباندې ګوره.

جانو د کتنځي خوا ته چې د یوې ودانۍ په دریم پوړ کـې و، روان شو. د تنګو او تیارو پوړیـو څخـه چـې د نـم بـوی یـې د سـرې سـا بندوله، پورته شو او کتنځـي تـه ورسـېد. لــه نـیم سـاعت انــتظاره وروسته د ده وار ورسېد. جانو له ځـانه سره وویل چې ډاکتر خو په هندوسـتان کـې تحصـیل کـړی او هلتـه خـو ټـولې زده کـړې پـه انګریزي ژبه کیږي نو راځه ته هم خپله انګریزي ورباندې «ټـرای» کړه. کتنځي ته له ننوتو سره سم یې وویل: «هلو! ګوډ افټرنون»

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې چې د ډاکتر ځواب ته تم شي، په ګړندۍ ژبه یې ادامه ورکړه: آی هف ا پرابلم وېد مای ابډومن آی هف ستوماک اېک، نازیا اینډ ومیټینګ اینډ آلسو ډیاریا.

I have a problem with my abdomen. I have .stomachache, nausea and vomiting and also diarrhea

ناڅاپه متوجه شو چې ډاکتر ورته داسې حیران حیران ګوري چې ته وا په دواړو غوږو کوڼ دی او بیخي اوري نه. نو ویې ویل: ډاکتر صاحب په انګریزي نه پوهېږې، که څنګه؟

- نه مې پلار انګرېز دی او نه مې مور انګرېزه ده. نو انګرېزي به مې ولې زده وي؟

_ تا خو تحصیل په هندوستان کې کړی.

_ هو کړی مې دی. نو څه؟

_ هلته خو درسونه په انګرېزي ژبه وي نو ستا څنګه نه ده زده؟

ډاکتر په داسې وارخطایۍ لکه چې لاس په لاس په غلا نیول شوی وي، وویل: هو... هو... رېښتیا درس خو مې په هند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ویلی. خو هغه وخت هلته انګرېزي نه چلېده. هر څه په اردو ژبه وو.

جانو په سپین سترګي سره وویل: چل کویي بات نهي مې آپ کو اردو مې بتاتاهو. بات یې هې که میري پېټ مې درد هې، اولټي آرهي هې اور...

ډاکتر جانو پرې نه ښود چې خپله خبره پوره کړي او په داسې حال کې چې رنګ یې سور اوښتی و، خو غوښتل یې چې خپله وارخطايي پټه کړي، وویل: وروره! دا د پردیو ژبې څه کوې؟ راځه چې په خپله ژبه سره وغږېږو. اوس نو ووایه څه تکلیف لرې؟

جانو چې په خبره پوه شوی و، وویل: نس مې خوږیږي. خوا مې ګرځي، قی وهم او د نسه هم خراب یم.

ډاکتر د جانو فشار وکوت او یوه اوږده نسخه یې ورته ولیکله. جانو نسخه واخیسته او له کتنځي نه ووت. خو دوا یې وانخیسته.

یوه اونۍ وروسته جانو ښار ته لاړ. ویې لېدل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت مخې ته ډېر کسان سره راټول شوي وو چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونو یې شعارونه پورته کړي وو. د ټولو نه مخکې یو سړی ولاړ و چې پرله پسې یې دغه شعارونه ورکول:

دولت دې د کلتوري یرغل مخه ونیسي!

دولت دې پر هندي فلمونو بندیز ولګوي!

موږ نه غواړو چې ځوانان مو د پردیو ژبې زده کړي!

جانو چې ښه وړاندې ولاړ، ویې لیدل چې هماغه ډاکتر ناروغمل دی چې شعار ورکوي.

کجکی ۱۳۸۵ – ۱۱ - ۱۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library